

CUPRINS

1. ASPECTE REFERITOARE LA CALCULUL DOBÂNZILOR AFERENTE SUMELOR ÎNCASATE ȘI RESTITUITE DE ADMINISTRAȚIILE FINANTELOR PUBLICE DIN ȚARĂ CU TITLU DE TAXĂ PE POLUARE, TAXĂ DE PRIMĂ ÎNMATRICULARE ȘI TAXĂ PENTRU EMISIILE POLUANTE

2. SUFERINȚA PERSOANELOR CU HANDICAP – SURSĂ DE VENIT PENTRU FAMILIE

3. LEGISLAȚIA ROMANEASCĂ ANTI-DISCRIMINARE
(materialul prezentat de delegația instituției Avocatul Poporului la Forumul de dialog privind discriminarea, Cappadocia, 9-11 septembrie 2013)

4. ACCESUL LA PROPRIUL DOSAR ȘI DECONSPIRAREA POLIȚIEI POLITICE COMUNISTE

5. CONSIDERAȚII ASUPRA NECONSTITUȚIONALITĂȚII PRIVIND UNELE DISPOZIȚII DIN LEGEA NR. 165/2013 PRIVIND MĂSURILE PENTRU FINALIZAREA PROCESULUI DE RESTITUIRE, ÎN NATURĂ SAU PRIN ECHIVALENT, A IMOBILELOR PRELUATE ÎN MOD ABUZIV ÎN PERIOADA REGIMULUI COMUNIST ÎN ROMÂNIA

6. COMUNICAT DE PRESĂ PE TRIMESTRUL al III-lea AL ANULUI 2013

7. FIȘE DE CAZ – cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului

8. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE ÎN PERIOADA IULIE – SEPTEMBRIE 2013

***ASPECTE REFERITOARE LA CALCULUL DOBÂNZILOR AFERENTE
SUMELOR ÎNCASATE ȘI RESTITUITE DE ADMINISTRAȚIILE
FINANȚELOR PUBLICE DIN ȚARĂ CU TITLU DE TAXĂ PE POLUARE,
TAXĂ DE PRIMĂ ÎNMATRICULARE ȘI TAXĂ PENTRU EMISIILE
POLUANTE***

În materia calculului dobânzilor aferente sumelor încasate și restituite de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă pe poluare, taxă de primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante, instanțele de judecată s-au pronunțat în mod diferit asupra temeiului legal în baza căruia s-a stabilit cuantumul prejudiciului cauzat contribuabilului. Astfel, instanțele de judecată au reținut ca temei legal următoarele texte: **art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, art. 994 din vechiul Cod civil, art. 1535 din Legea nr. 287/2009 (Codul civil), art. 124 și art. 70 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 - Codul de procedură fiscală.**

Dispozițiile legale incidente în speță:

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, aprobată prin Legea nr. 140/2011. Potrivit art. 1, ordonanța de urgență menționată, stabilește cadrul legal pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, denumită în continuare taxă, care constituie venit la bugetul Fondului pentru mediu și se gestionează de Administrația Fondului pentru Mediu, în vederea finanțării programelor și proiectelor pentru protecția mediului. **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 a fost abrogată prin Legea nr. 9/2012** privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, abrogată ulterior prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013** privind timbrul de mediu pentru autovehicule.

Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești a **fost abrogată prin art. 11 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011** privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar.

Conform art. 1 alin. (5) din **Ordonanța Guvernului nr. 13/2011** prin dobândă se înțelege nu numai sumele socotite în bani cu acest titlu, ci și alte prestații, sub orice titlu sau denumire, la care debitorul se obligă drept echivalent al folosinței capitalului.

Potrivit **art. 994 din vechiul Cod civil**, "Când cel ce a primit plata a fost de rea-credință, este dator a restitui atât capitalul, cât și interesele sau fructele din ziua plății".

Art. 1535 din Legea nr. 287/2009 (Codul civil), reglementează modul de acordare a daunelor moratorii în cazul obligațiilor bănești.

Art. 124 din Codul de procedură fiscală stabilește că "pentru sumele de restituit sau de rambursat de la buget contribuabilii au dreptul la dobândă din ziua

următoare expirării termenului prevăzut la art. 117 alin. (2) și (2¹) sau la art. 70, după caz, până la data stingerii prin oricare dintre modalitățile prevăzute de lege. Acordarea dobânzilor se face la cererea contribuabililor. Nivelul dobânzii este cel prevăzut la art. 120 alin. (7) și se suportă din același buget din care se restituie ori se rambursează, după caz, sumele solicitate de plătitori”.

Potrivit **art. 70** din actul normativ menționat, ”Cererile depuse de către contribuabil potrivit prezentului cod se soluționează de către organul fiscal în termen de 45 de zile de la înregistrare”.

Opinia Avocatului Poporului

Față de cele expuse, apreciem ca fiind întemeiată *opinia potrivit căreia se acordă dobânda legală calculată în temeiul art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 (în prezent abrogată), respectiv art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală, art. 994 din vechiul Cod civil sau art. 1535 din Legea nr. 287/2009.*

a) Considerentele Avocatului Poporului în susținerea opiniei formulate, sunt următoarele:

Prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008, abrogată**, așa cum am arătat mai sus, s-a instituit taxa de poluare, taxă care s-a constituit venit la bugetul Fondului pentru mediu și s-a gestionat de Administrația Fondului pentru Mediu, în vederea finanțării programelor și proiectelor pentru protecția mediului.

Guvernul a motivat necesitatea instituirii prin ordonanță de urgență a taxei pe poluare pentru autovehicule și, implicit, abrogarea dispozițiilor din Codul fiscal - prin care s-a stabilit taxa specială pentru autoturisme și autovehicule - prin aceea că trebuie să se țină cont de necesitatea adoptării de măsuri pentru a asigura respectarea normelor de drept comunitar aplicabile, inclusiv a jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene - cu luarea în considerare a faptului că aceste măsuri trebuie adoptate în regim de urgență, pentru evitarea oricăror consecințe juridice negative ale situației actuale.

Conform dispozițiilor **art. 11** din actul normativ menționat, taxa rezultată ca diferență între suma achitată de contribuabil în perioada 1 ianuarie 2007-30 iunie 2008, cu titlu de taxă specială pentru autoturisme și autovehicule, și cuantumul rezultat din aplicarea acestor prevederi privind taxa pe poluare pentru autovehicule se restituie pe baza procedurii stabilite în normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență nr. 50/2008. Aceste norme au fost aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 686/2008.

În opinia Avocatului Poporului, dreptul contribuabilului implică în mod necesar plata de dobânzi începând de la data plății sumelor încasate de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă de poluare, taxă de primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante. Această opinie este justificată de faptul că, începând de la această dată, iar nu de la o altă dată ulterioară, contribuabilul suportă pierderi reprezentate de indisponibilizarea sumelor în cauză.

În plus, este cunoscut faptul că, în situația în care nu plătesc obligațiile fiscale, contribuabilii sunt în principiu, exceptând situațiile prevăzute de lege, obligați să plătească la bugetul statelor membre impozitele neplătite, dobânzile aferente acestor impozite începând cu data scadenței acestora, precum și penalități de întârziere și/sau amenzi.

În acest context, dreptul contribuabilului de a beneficia de reparația integrală a prejudiciului nu poate fi restrâns numai pe considerentul că acesta are doar dreptul să i se restituie suma plătită fără bază legală iar dobânda se poate acorda condiționat de modul în care administrația soluționează cererea de restituire în termenul prevăzut de lege. Într-un asemenea caz, dobânda ar curge de la data refuzului administrației de a dispune restituirea sumelor solicitate, or, un drept stabilit de lege nu poate fi determinat, așa cum s-a precizat anterior, de comportamentul administrației.

Dacă s-ar admite această ipoteză, conform căreia indiferent de situație și de perioada de folosire a unei sume de bani achitată la bugetul de stat fără temei legal statul este ținut să restituie doar suma plătită la bugetul de stat de către contribuabil fără o altă reparație în ipoteza în care cererea de restituire este rezolvată în termen de 45 de zile de la înregistrare și indiferent de perioada de timp cât bugetul de stat a beneficiat de fructificarea acestei sume, ar însemna ca bugetul de stat să se îmbogățească (fără justă cauză) pe măsura diminuării patrimoniului contribuabilului cu suma ce reprezintă prețul folosinței banilor pe perioada de referință. Or, dacă s-ar accepta o astfel de soluționare ar însemna că despăgubirea contribuabilului nu s-ar realiza corect și complet în privința prejudiciului ce l-ar suporta prin reținerea la bugetul de stat pe o perioadă de timp însemnată a unei sume fără o bază legală, încălcând astfel principiul răspunderii patrimoniale ce presupune reparația în natură și integrală a prejudiciului.

Dacă suma respectivă a fost încasată și folosită fără să existe temei legal, se impune a se restitui nu numai suma plătită ci și dobânda legală calculată pe perioada cuprinsă între data creditării bugetului de stat și data restituirii integrale către contribuabil. **Numai astfel se poate realiza o justă reparație a prejudiciului suferit de contribuabilul aflat într-o astfel de situație.**

***

Pe de altă parte, taxa specială a fost încasată în baza legislației fiscale interne în vigoare anterior datei de 1 iulie 2008 și a fost apreciată în practica instanțelor de judecată ca fiind contrară normelor comunitare.

Potrivit art. 90 din Tratatul de instituire a Comunităților Europene nici un stat membru nu aplică, direct sau indirect, produselor altor state membre impozite interne de orice natură mai mari decât cele care se aplică, direct sau indirect, produselor naționale similare. De asemenea, nici un stat membru nu aplică produselor altor state membre impozite interne de natură să protejeze indirect alte produse.

Art. 90 produce efecte directe și ca atare creează drepturi individuale pe care jurisdicțiile statelor membre ale Uniunii le pot proteja.

Într-o atare ipoteză, se aplică principiul conform căruia, când un stat membru a impus sau aprobat o taxă contrară dreptului comunitar este obligat să restituie taxa percepută prin încălcarea acestui drept.

Din această perspectivă, contribuabilul are dreptul la restituirea integrală a taxei speciale încasată în temeiul unor dispoziții legale contrare normelor comunitare.

În practica Curții de Justiție a Comunității Europene, s-a decis că o taxă de înmatriculare este interzisă atâta timp cât este percepută asupra autoturismelor second-hand puse pentru prima dată în circulație pe teritoriul unui stat membru și că valoarea taxei, determinată exclusiv prin raportare la caracteristicile tehnice ale autovehiculului (tip motor, capacitate cilindrică) și la clasificarea din punct de vedere al poluării este calculată fără a se lua în seamă deprecierea autoturismului de o asemenea manieră încât, atunci când se aplică autoturismelor second-hand importate din statele membre, aceasta excede valoarea reziduală a unor autoturisme second-hand similare care au fost deja înmatriculate în statul membru în care sunt importate.

În astfel de situații, Curtea de Justiție a Comunității Europene a decis că statele membre trebuie să asigure rambursarea taxelor colectate cu încălcarea prevederilor art. 90 din Tratat, cu respectarea principiilor ce guvernează autonomia procedurală și îmbogățirea fără justă cauză. Totodată, a mai decis că în astfel de cauze pot fi plătite și daune pentru pierderile suferite (Curtea de Justiție a Comunității Europene, cazul nr. 68/79 I. K. I/S contre N.ère danois des impôts accises precum și cauza conexată nr. C- 290/05 și C-333/05 Â. O. și J. O. parag. 61-70).

Așa cum s-a statuat în unele dintre hotărârile judecătorești, din această perspectivă, nu se poate reține justificat că Statul Român a avut un temei legal de reținere a unei părți din taxa încasată ilegal anterior datei de 1 iulie 2008 pe care s-o compenseze în parte cu o altă taxă ce urmează a fi percepută în temeiul unui alt act normativ adoptat ulterior raportului juridic de drept material fiscal în baza căruia s-a încasat nelegal taxa specială.

În acest context, amintim faptul că printr-o cerere de decizie preliminară, depusă la grefa Curții Europene de Justiție, la 10 noiembrie 2011, Tribunalul Sibiu a solicitat să se stabilească dacă o reglementare națională care prevede că, în cazul unei taxe care trebuie restituită, se datorează dobânzi începând din ziua următoare formulării cererii de restituire, iar nu începând de la data plății taxei, este compatibilă cu dreptul Uniunii. Prin aceasta, Tribunalul Sibiu a ridicat în special problema compatibilității reglementării naționale cu principiile echivalenței, efectivității și proporționalității și cu dreptul de proprietate, garantat de articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene coroborat cu articolul 6 Tratat.

Curtea Europeană de Justiție a concluzionat în cauza C-565/11 în data de 18 aprilie 2013 că ***”Dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unui regim național, precum cel în discuție în litigiul principal, care limitează dobânzile acordate cu ocazia restituirii unei taxe percepute cu încălcarea dreptului Uniunii la cele care curg începând din ziua care urmează datei formulării cererii de restituire a acestei taxe”***.

Având în vedere cele expuse, ***Avocatul Poporului printr-un recurs în interesul legii a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu această problemă de drept*** (care a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești) și a solicitat, printr-o decizie obligatorie, să stabilească modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale ***în sensul ca dobânzile aferente sumelor încasate de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă pe poluare, taxă de***

primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante să fie acordate începând de la data plății taxei - pentru repararea adecvată a prejudiciului cauzat - întrucât aceasta este data de la care contribuabilul a suferit pierderi reprezentate de indisponibilizarea sumelor în cauză.

Ecaterina Mirea, consilier

SUFERINȚA PERSOANELOR CU HANDICAP – SURSĂ DE VENIT PENTRU FAMILIE

O anchetă de dată recentă derulată de Biroul Teritorial Iași, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași și Direcția de Asistență Comunitară Iași, urmare a două sesizări de abuz, neglijare, rele tratamente, interzicerea unor drepturi și reținerea actelor de identitate, stare civilă și medicale asupra unor persoane cu handicap grav, a scos la iveală modalitatea prin care unele persoane din familia extinsă a persoanelor cu handicap au transformat suferința fizică în mijloc de existență.

Urmare a două sesizări adresate Biroului Teritorial Iași cu privire la încălcarea prevederilor constituționale privind protecția persoanelor cu handicap, prevăzută de art. 50 din Constituție, prin care ni s-au adus la cunoștință relele tratamente, interzicerea unor drepturi și abuzurile emoționale la care erau supuse două persoane cu handicap din cadrul aceleiași familii, s-au efectuat o serie de demersuri pentru verificarea aspectelor sesizate, finalizate ulterior printr-o anchetă.

Cu ocazia anchetelor derulate de către autoritățile mai sus menționate, s-a constatat că cele mai expuse victime ale abuzului din partea familiei extinse sunt persoanele cu handicap grav având ca măsură de protecție asistentul personal, precum și persoanele cu handicap grav cu indemnizație de însoțitor, aflate în imposibilitate de a se apăra.

Din ce în ce mai des în România zilelor noastre **formele de abuz depășesc limitele** admise de o societate care garantează și protejează cu prioritate drepturile și libertățile persoanelor vulnerabile, copii, bătrâni, persoane cu handicap.

Din ancheta derulată s-au desprins următoarele concluzii:

- victimele, persoane cu handicap grav aveau manifestări specifice neglijării și abuzului, ca urmare a neglijării fizice, medicale, abuzului fizic, psihic (injurii, amenințări, umilințe), social (privarea de drepturi, izolarea de comunitate prin interzicerea relaționării/comunicării cu alți membri ai comunității locale și persoane - resursă) și economic (privarea de drepturile bănești, impunerea cedării banilor personali proveniți din pensiile lor) din partea familiei extinse;
- urmare a abuzurilor familiei extinse, a fost înlocuită măsura protecției cu asistent personal cu cea a indemnizației lunare, care poate permite persoanelor cu handicap să își aleagă persoana care să le deservească nevoile și interesele cu bună-credință;
- persoanele cu handicap care au făcut obiectul anchetei sunt persoane responsabile, cu capacitate de înțelegere și apreciere la justa valoare a situației lor familiale, cât și de percepere realistă și adaptată a contextului actual, manifestându-și dorința de autonomie și de încetare a oricărei relații cu familia extinsă datorită comportamentului lor ostil și tot mai reactiv;

- autoritățile locale au luat toate măsurile pentru obținerea actelor de identitate și a ordinului de protecție în temeiul Legii nr. 217/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- necesitatea implicării asistentului social în monitorizarea persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane care datorită stării de neputință devin victime sigure ale abuzurilor.

De asemenea, întrucât familia extinsă încearcă punerea sub interdicție judecătorească a celor două persoane cu handicap, fiind deschise deja două astfel de procese, în temeiul prevederilor art. 18 din Regulamentul de organizare și funcționare al instituției Avocatul Poporului, rezultatele demersurilor și anchetei derulate au fost transmise și Parchetului de pe lângă Judecătoria Iași pentru a lua act de cele constatate.

Pentru toate aceste considerente, în îndeplinirea rolului pe care statul de drept l-a pus la baza funcționării autorităților în domeniul protecției și garanției drepturilor și libertăților cetățenești, nu trebuie să uităm că, nimeni nu este mai presus de lege, precum și faptul că fiecare dintre noi avem obligația legală, dacă nu măcar morală, de a veni în sprijinul oricărei persoane supuse abuzului, neglijării și indiferenței familiei, comunității ori autorităților.

Aplicarea principiului *Nimic pentru noi, fără noi* ne obligă să acceptăm faptul că în sistemul de drept roman, supremația Constituției și a legilor a fost ridicată la rang de principiu constituțional, consacrat de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, atât pentru fiecare persoană, cât și pentru autorități.

*Carla Cozma, Consilier
Coordonator Biroul Teritorial Iași*

LEGISLAȚIA ROMANEASCĂ ANTI-DISCRIMINARE
(materialul prezentat de delegația instituției Avocatul Poporului la Forumul de dialog privind discriminarea, Cappadocia, 9-11 septembrie 2013)

Problematica discriminării a fost detaliată în legislația românească ca urmare a aderării/semnării/ratificării de către România a actelor normative internaționale referitoare la drepturile omului. Dintre acestea amintim:

Declarația Universală a Drepturilor Omului
Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale
Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice
Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW)
Convenția Europeană a Drepturilor Omului
Carta Socială Europeană Revizuită

Eforturile României pentru adoptarea unei legislații care să transpună prevederile directivelor europene anti-discriminare au început încă din anul 1999. Principalele reglementări în vigoare, privind discriminarea sunt cuprinse în:

- Constituție (art. 4 și art. 16);
- Codul penal (art. 247, art. 317);
- Codul civil (art. 30);
- Codul muncii (art. 5).
- Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
- Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată.

► *Implicarea instituției Avocatul Poporului în domeniul combaterii discriminării*

Scopul instituției Avocatul Poporului este acela de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice în raport cu autoritățile publice, în special cu cele executive. Astfel, Avocatul Poporului este o instituție prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile de control asupra administrației publice.

Avocatul Poporului mediază conflictele dintre cetățeni și autoritățile administrației publice, în cazurile de „administrare defectuoasă”, având în vedere conceptul de „stat guvernat de lege”, interpretat la nivelul Uniunii Europene în sensul că „orice exercitare discreționară a puterii executive trebuie limitată de către lege”.

Totodată, Avocatul Poporului contribuie la depistarea și combaterea fenomenelor care conduc la încălcarea drepturilor și libertăților cetățenești, axându-

se pe necesitatea îmbunătățirii continue a activității administrației publice în vederea respectării intereselor legitime ale cetățenilor.

În scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale și legale de apărare a drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile administrației publice, Avocatul Poporului dispune de o serie de mijloace specifice, și anume: *anchete, recomandări, rapoarte speciale și sesizări din oficiu.*

Potrivit dispozițiilor legale, Avocatul Poporului are adjuncți specializați pe domenii de activitate. Unul dintre domeniile de activitate este cel privind *drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale.*

Sfera de competență a domeniului drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale este vastă, aceasta cuprinzând un număr mare din drepturile și libertățile fundamentale prevăzute în Constituție.

Redăm în cele ce urmează, câteva aspecte referitoare la activitatea instituției Avocatul Poporului în domeniul egalității în drepturi.

Obiectul petițiilor în care se sesizau pretinse încălcări ale egalității în drepturi se refereau la cazuri de discriminare în angajare și profesie, neacordarea sau suspendarea ajutorului social, interpretarea abuzivă a criteriilor de acordare a ajutorului social, încălcarea dreptului de petiționare, indiferența, tăcerea sau ostilitatea autorităților, rele tratamente în penitenciare, și au vizat: primării, diferiți angajatori, inspectorate școlare județene, agenții guvernamentale, posturi de poliție, penitenciare, instanțe de judecată.

Considerând că este de datoria Ombudsmanilor să depună eforturi pentru imprimarea în opinia publică și în conduita autorităților publice a unei atitudini de respect și toleranță favorabile liberei circulații a persoanelor și pentru eliminarea oricăror forme de discriminare între cetățenii unui stat membru al Uniunii Europene și cetățenii celorlalte state membre, Avocatul Poporului a formulat în anul 2008, o **Scrisoare deschisă**, adresată Ombudsmanului European, Președintelui Institutului Internațional al Ombudsmanului–Regiunea Europeană și Ombudsmanilor Uniunii Europene, privind ocrotirea dreptului la libera circulație a cetățenilor români în străinătate. De asemenea, instituția Avocatul Poporului a trimis scrisoarea deschisă în legătură cu situația românilor din Italia și celor 19 Ombudsmani locali din Italia.

Ombudsmanul European, Ombudsmanul Național din Irlanda, Ombudsmanul Parlamentar din Finlanda, Apărătorul Civic – Regiunea Basilicata, Comisarul pentru Protecția Drepturilor Civile din Polonia, Apărătorul Civic – Regiunea Friuli Venezia, Apărătorul Civic –Regiunea Romana, în răspunsul formulat la scrisoarea deschisă, au asigurat instituția Avocatul Poporului de sprijin în problemele de discriminare întâmpinate de anumiți cetățeni români, care își exercită dreptul la libera circulație. Mai mult, Mediatorul Republicii Franceze, domnul Jean-Paul Delevoye, s-a adresat primului-ministru francez, domnul François Fillon, solicitând informații despre situația pe care o au în Franța, cetățenii români.

* De asemenea, a fost invocată problematica discriminării pe criterii de orientare sexuală (la un șantier naval din municipiul Galați, cazul nefiind de

competența materială a instituției noastre a fost retransmis, spre o competentă soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării) și pe criteriile de apartenență la etnia romă (cazul cetățenilor români de etnie romă repatriați din Franța).

* **Dosar nr. 9353/2011** În ediția electronică a cotidianului *realitatea.net* din data de 16 decembrie 2011 a apărut articolul intitulat „*Discriminare: A fost concediată după ce patronul a aflat că este seropozitivă*”. Potrivit articolului, o tânără din Constanța și-a pierdut locul de muncă după ce patronul firmei la care lucra a aflat că este seropozitivă. Patronul a primit direct de la clinica medicală rezultatele analizelor, rezultate care ar fi trebuit să fie confidențiale.

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și s-a adresat Direcției de Sănătate Publică Constanța și Inspectoratului Teritorial de Muncă Constanța, solicitând luarea măsurilor legale care se impun și informarea Avocatului Poporului asupra acestora.

Direcția de Sănătate Publică Constanța ne-a adus la cunoștință faptul că în urma controlului efectuat la centrul medical din Constanța, s-a încheiat procesul-verbal nr. 2589/2011 prin care centrul medical respectiv a fost amendat cu suma de 20.000 lei.

► *Cine se ocupă de cazurile de discriminare în România?*

- Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării;
- Instanțele judecătorești, cele civile în cazul obținerii de despăgubiri civile sau cele penale în cazul în care este vorba de infracțiuni;
- Organizațiile neguvernamentale.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 este autoritatea de stat autonomă, sub control parlamentar, însărcinată cu aplicarea legislației anti-discriminare în România.

Discriminarea poate cunoaște diferite forme: *discriminarea directă, discriminarea indirectă, discriminarea multiplă, hărțuirea, victimizarea, dispoziția de a discrimina (ordinul de a discrimina)*.

Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii:

- *Prevenirea* faptelor de discriminare prin realizarea de campanii de informare;
- *Medierea* faptelor de discriminare a părților implicate în cazul de discriminare;
- *Investigarea, constatarea și sancționarea* faptelor de discriminare;
- *Monitorizarea* cazurilor de discriminare în urma constatării unor cazuri de discriminare de către CNCD, prin supravegherea ulterioară a părților implicate;
- *Acordarea de asistență de specialitate* victimelor discriminării prin explicarea legislației celor interesați de către consilierii juridici ai CNCD.

Sanțiuni aplicate de CNCD

Faptele de discriminare se încadrează, în general, în rândul faptelor contravenționale și se sancționează în funcție de gravitate, cu *avertisment* sau

amendă contravențională. CNCD are calitate de agent constatator și de organ care aplică sancțiuni.

Sumele pentru achitarea amenzii contravenționale nu sunt plătite victimei, ci devin venit la bugetul de stat. Acestea nu reprezintă despăgubiri pentru suferințele victimei, ci sancțiunea aplicată de stat pentru nerespectarea legii, a valorilor societății. Pentru a obține despăgubiri civile, victima trebuie să se adreseze instanțelor de judecată civile.

Alături de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării acționează și alte autorități publice cu responsabilități sectoriale în domeniu: Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Culturii și Cultelor, Ministerul Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul Național al Audiovizualului, Secretariatul General al Guvernului.

Instanțele judecătorești

În toate cazurile de discriminare prevăzute în Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele discriminate au dreptul să pretindă despăgubiri proporțional cu prejudiciul suferit, precum și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun.

La cerere, instanța poate dispune retragerea, de către autoritățile emitente, a autorizației de funcționare a persoanelor juridice care, printr-o acțiune discriminatorie, cauzează un prejudiciu semnificativ sau care, deși cauzează un prejudiciu redus, încalcă în mod repetat prevederile Ordonanței nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Organizații neguvernamentale (ONG-uri)

Organizațiile neguvernamentale implicate în combaterea discriminării în România pot asista indivizi sau grupuri să-și obțină drepturile.

Art. 28 din Ordonanța nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare prevede două posibilități de reprezentare a victimelor discriminării:

- Prima are în vedere reprezentarea în absența unui mandat expres din partea celor discriminați: „Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane”.

- Cea de-a doua posibilitate se referă la o victimă individuală, caz în care este necesar un mandat expres: „Organizațiile au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă”.

Andreea Băicoianu, consilier

ACCESUL LA PROPRIUL DOSAR ȘI DECONSPIRAREA POLIȚIEI POLITICE COMUNISTE

În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale.

I. Cu scopul de a oferi societății românești o bază instituțională care să clarifice trecutul comunist, legiuitorul a adoptat **Legea nr. 187/1999** privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste.

Inițial, prin **Legea nr. 187/1999 (în prezent abrogată)** legiuitorul recunoștea accesul oricărui cetățean român sau cetățean străin, care după 1945, a avut cetățenie română, la propriul dosar întocmit de organele securității, ca poliție politică.

Ulterior, prin **modificarea art. 1 din lege prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2006**, s-a extins sfera persoanelor care aveau dreptul de acces la propriul dosar. Astfel, în temeiul actului normativ menționat, s-a recunoscut accesul cetățenilor români, al cetățenilor străini care după 1945 au avut cetățenie română și al cetățenilor țărilor membre ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord și ale Uniunii Europene la actele și dosarele întocmite de poliția politică comunistă, prin care s-au strâns informații care privesc propria persoană, precum și dreptul acestora de a afla identitatea agenților și colaboratorilor care au contribuit cu informații la completarea dosarului lor de urmărire întocmit de organele securității.

Dreptul de a avea acces la propriul dosar se exercita la cerere și consta în studierea nemijlocită a dosarului, eliberarea de copii de pe actele dosarului și de pe înscrisurile doveditoare despre cuprinsul dosarului.

Din prevederile legii, rezulta că esența definerii poliției politice comuniste consta în caracterul represiv al acesteia, care viza suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în scopul instaurării și menținerii puterii totalitare.

Totodată, se preciza că au participat la poliția politică comunistă, în formele prevăzute de lege, persoanele care, în scopul instaurării și menținerii puterii totalitare comuniste, au săvârșit fapte ce au avut drept consecință ori puteau să aibă drept consecință suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane.

II. Dispozițiile Legii nr. 187/1999 au fost supuse criticilor de neconstituționalitate, în mod special, după revizuirea Constituției în 2003, întrucât conținutul acestora nu mai corespundea noilor prevederi constituționale.

În anul 2008, ca urmare a unei excepții de neconstituționalitate invocate în fața instanțelor de judecată, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 51/2008, **a constatat că Legea nr. 187/1999, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2006, precum și dispozițiile art. II și ale art. V din această ordonanță sunt neconstituționale.**

Criticile formulate de autorul excepției de neconstituționalitate, priveau în esență, natura juridică a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității. În opinia acestuia, C.N.S.A.S. era înzestrat cu atribuții jurisdicționale și transformat astfel în putere judecătorească paralelă, în afara autorității recunoscute de Constituție; C.N.S.A.S. nu se găsea în enumerarea instituțiilor cu statut constituțional; organizarea și funcționarea C.N.S.A.S. era reglementată prin lege organică, deși instituția nu făcea obiectul reglementării legilor organice.

În motivarea Deciziei nr. 51/1998, Curtea Constituțională a constatat că *o parte dintre atribuțiile Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității și ale Colegiului Consiliului, are caracter jurisdicțional, iar cealaltă parte este de natură administrativă*. Caracterul jurisdicțional al atribuțiilor menționate rezultă din puterea Consiliului și a Colegiului de a se pronunța, prin acte cu forță juridică echivalentă cu aceea a hotărârilor judecătorești, asupra unor fapte de încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, săvârșite de persoanele verificate, fapte ce se înscriu în premisele răspunderii morale, juridice și politice a acestora.

Totodată, Curtea Constituțională a constatat, prin abaterile de la statutul constituțional al justiției și, mai cu seamă, prin confuzia între funcția de anchetă, cea de judecată și cea de soluționare a căilor de atac împotriva propriilor decizii, prin lipsa de contradictorialitate și publicitate a dezbaterilor, prin limitarea dreptului la apărare al persoanelor verificate, prin liberul arbitru în administrarea și aprecierea probelor, precum și prin posibilitatea de a da, în aceleași cauze, verdicte noi, contrare celor validate prin deciziile definitive ale instanțelor judecătorești, că jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și de Colegiul Consiliului se definește ca o jurisdicție extraordinară, iar natura juridică a organelor care o exercită este cea a instanțelor extraordinare, interzise de art. 126 alin. (5) din Constituția României.

Punctul de vedere formulat de Avocatul Poporului la solicitarea Curții Constituționale, a fost exprimat în sensul neconstituționalității dispozițiilor legale invocate și a vizat în mod special *examinarea de către Curtea Constituțională a corelației dintre dispozițiile legale care sunt anterioare revizuirii Constituției din 2003 și dispozițiile constituționale noi care interesează în cauza supusă controlului de constituționalitate*.

III. Ca urmare a declarării ca neconstituțională a Legii nr. 187/1999, a fost emis un alt act normativ cu scopul de a permite accesul la propriul dosar, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată și completată prin Legea nr. 293/2008.

Astfel, prin art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 s-a realizat o reconfigurare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în sensul reglementării acesteia ca autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, instituție publică finanțată integral de la bugetul de stat, aflată sub controlul Parlamentului.

Cu toate că, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și prin legea de modificare s-a produs o modificare substanțială a regimului juridic aplicabil persoanelor care au fost colaboratori sau lucrători ai Securității, actul normativ menționat nu cuprinde suficiente clarificări în ceea ce privește conținutul unor noțiuni.

Un exemplu îl constituie prevederile art. 2 lit. b) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 asupra căroră Curtea Constituțională, s-a pronunțat prin Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 8 august 2012, considerând că sintagmele „*indiferent sub ce formă*” și „*relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității*” aduc atingere dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 21 alin. (3) din Constituție, și dreptului la apărare prevăzut de art. 24 din Constituție, deoarece creează posibilitatea ca instanța judecătorească, în absența obiectivă a altor probe legale, verosimile, pertinente și concludente, să soluționeze acțiunea în constatare exclusiv pe baza relatărilor verbale consemnate de lucrătorii Securității.

IV. Așa cum am arătat, în privința unor dispoziții din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și Avocatul Poporului a reținut unele aspecte pe care, de altfel, le-a evidențiat în Raportul de activitate al Avocatului Poporului pe anul 2012.** Acestea sunt cuprinse și în unele dintre răspunsurile transmise la petițiile formulate sau în punctele de vedere transmise Curții Constituționale, atât în cursul anului 2012 cât și în anul 2013.

În acest context, precizăm că **în anul 2012**, au existat solicitări adresate instituției Avocatul Poporului care au vizat formularea de puncte de vedere la cererea Curții Constituționale în privința Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității. De asemenea, au fost înregistrate și petiții în care erau criticate prevederile actului normativ menționat, fiind solicitat Avocatului Poporului un demers legislativ în materie. Referitor la acest aspect, reiterăm că o parte din susținerile formulate de petenți și analizate de Avocatul Poporului au fost reținute în Raportul de activitate al Avocatului Poporului pe anul 2012.

Astfel, **sub aspectul definirii noțiunilor de lucrător al Securității și colaborator al Securității, prevederile legale sunt deficitare, fiind lipsite de rigoare normativă, întrucât nu stabilesc cu claritate activitățile prin care au fost suprimate sau îngrădite drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în funcție de care se realizează încadrarea în categoriile menționate.**

Textul pare a condiționa aplicarea legii doar de simpla apartenență la acele structuri, indiferent de activitatea depusă.

În absența unor precizări normative concrete, prevederile art. 2 lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 sunt generice, neclare și imprecise, fiind de natură a determina constatarea acestor calități fără raportarea la elemente legale concrete (repere), menite să permită calificarea acelor activități ale serviciilor Securității, respectiv să delimiteze abuzurile organelor Securității de simplele operații care confirmă apartenența la activitățile serviciilor Securității.

Lipsa unor astfel de reglementări nu permite realizarea unei distincții între abuzurile săvârșite de lucrătorii/colaboratorii Securității prin încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale, lăsând o prea mare arie de apreciere asupra caracterului acestor activități autorităților investite cu atribuții în stabilirea calității de lucrător sau colaborator al Securității.

Chiar dacă prevederile actului normativ criticat permit apelarea la justiție, acestea nu prevăd **criterii/repere** adecvate în scopul stabilirii desfășurării unor

activități concrete îndreptate împotriva drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Reiterăm că aceste susțineri au fost reținute în Raportul de activitate al Avocatului Poporului pe anul 2012.

În acest context, considerăm că pentru ca legea să fie aplicată în înțelesul ei, aceasta trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă, astfel încât să ofere securitate juridică destinatarilor săi.

Față de cele expuse, am apreciat că se impun modificări ale prevederilor art. 2 lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, în sensul reglementării unor repere/criterii pentru identificarea acelor activități prin care au fost suprimate sau îngrădite drepturile și libertățile fundamentale ale omului, de natură să permită delimitarea abuzurilor organelor Securității de simplele operații care confirmă apartenența la activitățile serviciilor Securității, și în funcție de care să se realizeze constarea calității de lucrător și colaborator al Securității.

V. Activitatea Avocatului Poporului 2012-2013 în ce privește petițiile adresate Avocatului Poporului și exprimarea de puncte de vedere la solicitarea Curții Constituționale:

1. Referitor la petițiile adresate Avocatului Poporului, **în cursul anului 2012**, una dintre petiții (nr.7140 din 29 iunie 2012) a condus la reținerea situației prezentate în Raportul de activitate al Avocatului Poporului pe anul 2012, referitor la necesitatea modificărilor prevederile art. 2 lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008.

În anul 2013, au fost adresate Avocatului Poporului, **două petiții:**

- un petent își exprima nemulțumirea față de soluția pronunțată de Curtea de Apel București și solicita să fie ”judecat în calitate de cetățean al Republicii România și cetățean al Uniunii Europene”. Totodată, solicita sesizarea Parlamentului și a Curții Constituționale pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată prin Legea nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității. Petentul a fost informat referitor la sfera de competență a Avocatului Poporului precum și asupra opiniilor exprimate în punctele de vedere transmise Curții Constituționale.

- un alt petent a solicitat promovarea unui recurs în interesul legii, însă din verificările efectuate nu a reieșit că sunt îndeplinite condițiile pentru promovarea unui recurs în interesul legii, aspectele evidențiate ținând de interpretarea și aplicarea legii, la cazul concret.

2. Referitor la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, menționez că Avocatul Poporului și-a exprimat punctul de vedere la solicitarea Curții Constituționale astfel:

- în anul 2012 - 39 puncte de vedere;
- în anul 2013 – 12 puncte de vedere;

Punctele de vedere exprimate au fost formulate în mare parte în sensul constituționalității dispozițiilor legale criticate, în acord cu practica Curții Constituționale.

Cu titlu de exemplu, precizăm că privitor la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și ale Legii nr. 293/2008, s-au adus critici, în principal, în raport de art. 15 alin. (2), art. 21, art. 23 alin. (11), art. 31, art. 52, art. 58 și art. 126 alin. (5) din Constituție. **Avocatul Poporului și-a exprimat opinia astfel:**

- în ceea ce privește libertatea de exprimare, am menționat că *activitatea de deconspirare a Securității se justifică prin interesul general pe care, în actualul context istoric, societatea românească îl manifestă față de consemnarea publică a celor care au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.*

- referitor la criticile privind retroactivitatea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și ale Legii nr. 293/2008, am apreciat că în cazul supus examinării instanței de contencios constituțional, *calificarea în prezent a unor fapte petrecute în trecut și reglementarea unor efecte juridice legate de aceste fapte nu constituie o încălcare a principiului neretroactivității legii civile, de vreme ce efectele lor se produc numai pentru viitor, din momentul intrării în vigoare a actului normativ.*

- în ceea ce privește criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea accesului liber la justiție sub formele recunoscute de Constituție, am precizat că *dispozițiile procedurale criticate nu sunt de natură a încălca dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, ci constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de art. 21 din Constituție. Astfel, procedura de judecată respectă principiile fundamentale privind oralitatea, contradictorialitatea, publicitatea și dreptul la apărare, părțile având, deopotrivă, posibilitatea de a uza de garanțiile prevăzute de legea procesual civilă pentru a-și susține poziția asupra problemelor de fapt și de drept.*

- privitor la nerespectarea principiului de nevinovăție, poziția Avocatului Poporului a fost în sensul că *prevederile legale criticate urmăresc deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.*

- în ce privește posibilitatea pe care o are Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității de a promova acțiuni în constatarea calității de lucrător sau de colaborator al Securității, am arătat că aceasta *nu reprezintă o substituție a acestuia în atribuțiile Avocatului Poporului și nici nu se subrogă în dreptul cetățeanului de a avea acces liber la justiție.*

- referitor la discuțiile privind caracterul de instanță extraordinară a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, am precizat că *în condițiile în care acțiunea în constatarea calității de lucrător al Securității este introdusă la o instanță de judecată, a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și Legea nr. 293/2008, nu sunt de natură să confere Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității rolul de instanță extraordinară, astfel că nu se poate susține încălcarea dispozițiilor art. 126 alin. (5) din Constituție.*

În cazurile în care au fost criticate prevederile art. 2 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, s-a precizat poziția Avocatului Poporului, exprimată în Raportul de activitate al Avocatului Poporului pe anul 2012, în sensul că ***se impun modificări ale prevederilor art. 2 lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008, în sensul arătat mai sus.***

Ecaterina Mirea, consilier

**CONSIDERAȚII ASUPRA NECONSTITUȚIONALITĂȚII PRIVIND UNELE
DISPOZIȚII DIN LEGEA NR. 165/2013 PRIVIND MĂSURILE PENTRU
FINALIZAREA PROCESULUI DE RESTITUIRE, ÎN NATURĂ SAU PRIN
ECHIVALENT, A IMOBILELOR PRELUATE ÎN MOD ABUZIV ÎN
PERIOADA REGIMULUI COMUNIST ÎN ROMÂNIA**

În actualul context, adoptarea unui act normativ privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România a reprezentat o necesitate. Odată cu apariția Legii nr. 165/2013, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu petiții privind o serie de elemente de neconstituționalitate cuprinse în acest act normativ.

Pentru realizarea rolului său, Avocatul Poporului a fost învestit cu o serie de prerogative în materia controlului de constituționalitate, iar implicarea acestuia trebuie abordată și din perspectiva art. 19 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu art. 30 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată. Potrivit normelor menționate, în cazul sesizării privind excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor care se referă la drepturile și libertățile persoanelor fizice, Curtea Constituțională va solicita și punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

În aceste condiții, Avocatul Poporului a comunicat punctul de vedere în sensul neconstituționalității dispozițiilor art. 1 alin. (2), art. 4, art. 33, art. 50 lit. b) și cele cuprinse în Capitolul III din Legea nr. 165/2013, pentru a fi luat în considerare de Curtea Constituțională.

În primul rând, am considerat că se aduce atingere principiului egalității în fața legii prin dispozițiile art. 1 alin. (2) și ale art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013, potrivit cărora singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, dacă restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv nu mai este posibilă.

Or, Legea nr. 10/2001 a instituit o procedură administrativă în vederea restituirii în natură a imobilelor preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu valabil, de către stat sau de către alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, indiferent de destinația lor, deținute la data intrării în vigoare a legii de persoanele juridice prevăzute la art. 21 alin. (1). Regula instituită de lege în această materie o reprezintă restituirea în natură a imobilelor, excepția fiind despăgubirea prin echivalent în cazurile expres prevăzute de lege. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, dacă restituirea în natură nu era posibilă se stabileau măsuri reparatorii prin echivalent, care constau în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător, cu acordul persoanei îndreptățite, în acordare de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau de despăgubiri bănești.

Declanșarea procedurii instituită de acest act normativ are loc pe calea unei notificări adresate de către persoana îndreptățită unității deținătoare. Ca toate actele normative care au reglementat procesul de restituire, în natură sau prin echivalent, a

imobilelor preluate în mod abuziv, pentru evitarea perpetuării stării de incertitudine în ceea ce privește situația juridică a unor asemenea imobile, și Legea nr. 10/2001 a avut o aplicabilitate limitată în timp, legiuitorul stabilind un termen de decădere în interiorul căruia persoanele îndreptățite au putut formula notificări.

Astfel, art. 22 din Legea nr. 10/2001 a instituit un termen de 6 luni de la data intrării sale în vigoare, în interiorul căruia trebuia depusă o notificare, termenul fiind prelungit de două ori cu câte 3 luni, expirând la un an după intrarea în vigoare a legii, și anume la data de 14 februarie 2002.

Noua lege adoptată în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, și anume Legea nr. 165/2013, nu a modificat art. 22 din Legea nr. 10/2001, deci nu s-a instituit un nou termen de depunere a notificărilor de către persoanele îndreptățite, care s-a finalizat pe data de 14 februarie 2002. În aceste condiții, la data adoptării Legii nr. 165/2013 termenul de depunere a notificărilor nu mai era în derulare, context în care, odată înfăptuită, situația juridică respectivă s-a și finalizat.

Prin urmare, toate persoanele care au depus notificări în termenul legal se află într-o situație juridică identică, și anume au dobândit vocația fie la restituirea în natură a imobilelor preluate abuziv, fie la măsuri reparatorii prin echivalent, care pot consta și în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător. Or, prin art. 1 alin. (2) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013 legiuitorul a stabilit că atunci când restituirea în natură a imobilelor preluate în mod abuziv nu mai este posibilă, singura măsură reparatorie în echivalent care se acordă este compensarea prin puncte, fiind eliminată măsura reparatorie prin echivalent, care consta în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător.

Din analiza situației actuale, singurul criteriu de diferențiere aplicabil persoanelor îndreptățite la restituirea în natură sau măsuri reparatorii prin echivalent, aflate în situații identice apare ca fiind soluționarea cu întârziere a notificărilor de unitățile deținătoare. Această simplă situație de fapt nu poate fi calificată drept un criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere, astfel încât nu poate justifica pe plan legislativ tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor îndreptățite la restituirea în natură sau măsuri reparatorii prin echivalent, aflate în situații identice.

Din această perspectivă, noua reglementare tinde să genereze discriminări între persoanele îndreptățite la restituirea în natură a bunurilor ce fac obiectul notificărilor, care, după intrarea în vigoare a modificărilor, vor beneficia doar de restituirea în natură sau măsura reparatorie în echivalent, care constă în compensarea prin puncte.

În al doilea rând, prevederile art. 4 din Legea nr. 165/2013 sunt retroactive din perspectiva exigențelor impuse de art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

În cele mai multe cauze aflate pe rolul instanțelor de judecată, judecătoria, în aplicarea art. 4 din Legea nr. 165/2013 coroborat cu art. 33 din același act normativ, au ridicat, din oficiu, excepția prematurității acțiunilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001.

Caracteristica raporturilor juridice create în baza Legii nr. 10/2001 între titularii notificărilor și persoanele juridice deținătoare ale imobilelor ce fac obiectul legii, este aceea că, odată înregistrată notificarea în condițiile legii, pentru fostul proprietar se naște dreptul de a redobândi în natură imobilul sau despăgubiri, iar,

pentru unitatea deținătoare se naște obligația de a emite, în termen de 60 de zile, decizia sau dispoziția de restituire sau de propunere de acordare a despăgubirilor. Motivat de faptul că unitățile deținătoare nu au soluționat notificările depuse în termenul legal, persoanele îndreptățite au formulat înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, cereri de chemare în judecată, solicitând instanțelor să se pronunțe asupra notificărilor.

Însă, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, legiuitorul a stabilit că entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nerezolvate până la data intrării în vigoare a acestei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, astfel: a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2.500 de cereri; b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri; c) în termen de 36 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri.

După cum se poate observa, termenul inițial de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare în care unitatea deținătoare era obligată să se pronunțe, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire în natură, a fost modificat, iar noile termene curg de la data de 1 ianuarie 2014. Pe fondul noilor reglementări (coroborarea dispozițiilor art. 4 cu art. 33 din Legea nr. 165/2013), instanțele judecătorești au respins ca prematur introduse acțiunile, deși cererile de chemare în judecată au fost formulate în anii precedenți, anterior intrării în vigoare a noului act normativ.

Față de această situație, art. 4 din Legea nr. 165/2013, care dispune că noile dispoziții se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a acesteia, are caracter retroactiv, întrucât acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum* (Decizia Curții Constituționale nr. 830/2008 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din data de 24 iulie 2008).

Noua lege nu poate interveni asupra proceselor aflate în curs de judecată pe rolul instanțelor, întrucât o astfel de modificare nu face decât să creeze confuzii în înțelegerea și aplicarea corectă a principiului constituțional al neretroactivității legilor.

În al treilea rând, art. 4 și art. 33 din Legea nr. 165/2013 încalcă principiul egalității în drepturi, care presupune eo ipso că la aceleași situații juridice tratamentul aplicat nu poate fi decât identic (a se vedea, spre exemplu Decizia nr. 1/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 86/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, și Decizia nr. 89/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 27 martie 2003).

Curtea Constituțională a statuat în mod constant, în jurisprudența sa, că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rezonabil (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr.

423/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 22 iunie 2007).

Noile reglementări tind să genereze discriminări cel puțin din două puncte de vedere:

a) *pe de-o parte*, dispozițiile art. 4 raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 impun un tratament diferit între persoanele ale căror procese s-au finalizat și cei care, nu vor beneficia de finalizarea proceselor după intrarea în vigoare a modificărilor, deși cererile de chemare în judecată au fost depuse în aceeași perioadă, întrucât instanțele de judecată, în virtutea Legii nr. 165/2013 vor întrerupe cursul acestora;

b) *pe de altă parte*, dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 sunt discriminatorii, întrucât impun termene diferite de soluționare a cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001 în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate.

a) **Cu privire la primul aspect**, nu se poate identifica un criteriu obiectiv și rezonabil care să-l determine pe legiuitor să impună o diferență între cei ale căror procese s-au finalizat și cei ale căror procese sunt încă pe rolul instanțelor de judecată, având în vedere că atât în prima situație, cât și în cea de-a doua, cererile de chemare în judecată au fost formulate sub imperiul aceluiași reglementări. În opinia noastră nu există nici o justificare rațională și rezonabilă a aplicării noilor reglementări impuse de Legea nr. 165/2013 proceselor aflate în curs de soluționare.

Astfel, persoanele ale căror procese s-au finalizat înainte de intrarea în vigoare a legii s-au aflat într-o situație mai favorabilă, dar discriminatorie față de persoanele ale căror procese au fost în curs de soluționare la data intrării în vigoare. Este important de reținut că, în numeroase cazuri, durata proceselor nu depinde numai de atitudinea părților care pot formula sau nu diverse cereri sau se pot afla în situații de natură obiectivă, ci se datorează unor alte circumstanțe, care țin de organizarea justiției și de gradul de încărcare a activității instanțelor. Or, simpla împrejurare de fapt – și anume, soluționarea cu întârziere a cererilor de chemare în judecată de către instanțele judecătorești – nu poate fi calificată drept un criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere, astfel încât nu poate justifica pe plan legislativ tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor prevăzute în ipoteza normei.

b) **Referitor la cel de-al doilea aspect**, dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 sunt discriminatorii, întrucât impun termene diferite de soluționare a cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001 în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate. Or, nici acest criteriu de diferențiere impus de legiuitor nu poate fi considerat ca fiind obiectiv și rezonabil.

În condițiile date, exista posibilitatea ca statul să dispună anumite măsuri pentru suplimentarea personalului competent să soluționeze cererile de restituire, încât termenul de rezolvare să fie același, iar toate persoanele prevăzute de ipoteza normei să beneficieze de un tratament egal, din moment ce sunt în situații identice.

De asemenea, prevederile art. 4 raportat la art. 33 – art. 35 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și accesului liber la justiție, deoarece impun ca procesele aflate pe rolul instanțelor în curs de judecată să fie întrerupte, prin respingerea cererilor de chemare în judecată.

Prin adoptarea unor astfel de norme, legiuitorul a intervenit în procesul de realizare a justiției, întrucât excepția de prematuritate (invocată de judecători din oficiu în procesele aflate pe rolul instanțelor de judecată) este o excepție de fond, peremptorie și absolută, care, odată admisă, face ca acțiunea să fie respinsă. Or, după cum a statuat și Curtea Constituțională în Decizia nr. 6/1992 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din data de 4 martie 1993, o imixtiune a puterii legislative care ar pune autoritatea judecătorească în imposibilitatea de a funcționa, chiar dacă numai cu referire la o anumită categorie de cauze și pentru o anumită perioadă de timp, ar avea drept consecință ruperea echilibrului constituțional dintre acestea autorități.

În acest context, reluarea procedurilor cu caracter administrativ, ca urmare a respingerii acțiunii ca inadmisibilă sau prematur introdusă (din cauza noilor termene legale de soluționare a notificărilor) contravine și principiului soluționării cauzei într-un termen optim și previzibil, prevăzut de art. 6 din noul Cod de procedură civilă, fiind o consacrare a art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, la care România a devenit parte. Termenul optim de soluționare a unei cauze implică durata care asigură cea mai bună eficiență în realizarea justiției, iar previzibilitatea acestuia conferă părților posibilitatea de a estima evoluția etapelor procesuale în timp.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în materie civilă, termenul rezonabil impus de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale are, de regulă, ca punct de plecare data la care prima instanță a fost investită cu soluționarea litigiului și acoperă ansamblul procedurilor în cauză, inclusiv a căilor de atac, până la momentul la care a operat soluționarea definitivă a cauzei.

Pentru acest motiv, noile termene în care legiuitorul a impus să fie soluționate cererile depuse în urmă cu 12 ani, nu sunt rezonabile, întrucât se mărește foarte mult și în mod nejustificat, fără criterii obiective, perspectiva rezolvării conflictelor ivite în materia restituirii imobilelor.

Referitor la dispozițiile Capitolului III din Legea nr. 165/2013 privind acordarea de măsuri compensatorii considerăm că acestea aduc atingere art. 20 și art. 44 din Constituție.

Legea nr. 165/2013 nu constituie o reglementare unică și unitară în materia restituirii bunurilor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, întrucât au fost păstrate în vigoare mai multe reglementări paralele cuprinse în acte normative adoptate încă din anul 1991, aspect reținut și de Curtea Constituțională în Decizia nr. 232/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 17 iunie 2013. Or, acest lucru nu este în acord cu recomandările cuprinse în Hotărârea-pilot a Curții Europene a Drepturilor Omului din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, referitoare la refacerea în totalitate a legislației în materie (a se vedea, paragraful 235 al Hotărârii-pilot).

Curtea Europeană a apreciat că se impune modificarea mecanismului de restituire (aplicabil la nivelul anului 2010), prin implementarea urgentă a unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, care să poată menține un just echilibru între diferitele interese în cauză (paragraful 232 al Hotărârii-pilot). Astfel, CEDO a făcut

recomandări în sensul adoptării unor proceduri simplificate și efective, pe baza unei legislații și practici administrative și judecătorești coerente, pentru a asigura soluționarea rapidă a miilor de solicitări de restituire.

Or, procedura de acordare a măsurilor reparatorii stabilită prin Legea nr. 165/2013 este nu doar greoaie, ci și de lungă durată. În plus, aceasta nu conduce la pronunțarea unor soluții concrete și finale în perioade scurte de timp, în dosarele nerezolvate de ani de zile, cu atât mai mult cu cât Legea nr. 165/2013 nu aduce în plan legislativ o problemă care până în acest moment nu a mai fost reglementată, ci, dimpotrivă a modificat acte normative vechi, în speță din anul 2001.

În plus, dreptul de proprietate privată, garantat de art. 44 din Constituție, apare ca fiind iluzoriu în condițiile în care este supus unor ingerințe din partea legiuitorului care nu răspund exigențelor de legalitate și proporționalitate între interesele generale și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale indivizilor.

Toate aceste elemente au determinat Avocatul Poporului să comunice Curții Constituționale punct de vedere în sensul neconstituționalității unor dispoziții din Legea nr. 165/2013, pentru a fi luat în considerare la soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate.

Ileana Frimu, consilier

COMUNICAT DE PRESĂ

Trimestrul al III-lea al anului 2013

Statistic, activitatea instituției Avocatul Poporului în Trimestrul al III-lea al anului 2013, se prezintă astfel:

Au fost acordate **4281 audiențe**, dintre care **544** la sediul central și **3737**, la birourile teritoriale.

De asemenea, au fost soluționate potrivit competenței legale, **2184 petiții**. Dintre acestea, **914 petiții** au fost soluționate de către birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului din Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Craiova, Cluj-Napoca, Galați, Iași, Suceava, Oradea, Pitești, Ploiești, Târgu-Mureș și Timișoara, restul de **1270** fiind soluționate la sediul central.

Au fost efectuate **9 anchete** privind: *dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul la un nivel de trai decent*, la Penitenciarul București-Jilava; *dreptul de proprietate privată și dreptul persoanei vătămate de către o autoritate publică*, la Consiliul local Făgăraș, județul Brașov; *justa așezare a sarcinilor fiscale*, la Casa de Asigurări de Sănătate Brașov; *dreptul la informație și dreptul de petiționare*, la Instituția Prefectului Județul Brașov; *dreptul la învățătură și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*, la Facultatea de Medicină din cadrul Universității Ovidiu din Constanța; *dreptul la un nivel de trai decent, dreptul de petiționare și dreptul la ocrotirea sănătății*, la Penitenciarul Craiova; *protecția persoanelor cu handicap*, la Primăria comunei Românești, județul Iași; *protecția persoanelor cu handicap și dreptul la un nivel de trai decent*, la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui și dreptul de petiționare și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, la Primăria comunei Stâlpeni, județul Argeș.

A fost elaborat **Raportul special privind decontarea cheltuielilor de transport din bugetul Ministerului Educației Naționale pentru elevii care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu**, înaintat primului-ministru, președintelui Senatului, președintelui Camerei Deputaților și ministrului educației naționale. Raportul special poate fi consultat pe site-ul instituției Avocatul Poporului, www.avpoporului.ro, la secțiunea *Rapoarte speciale*.

Au fost emise **2 recomandări**, adresate: primarului comunei Bârzava, județul Brașov, privind respectarea dreptului de proprietate privată și a principiului liberului acces la justiție, prevăzute de art. 44 și art. 21 din Constituție și primarului comunei Șinca, județul Brașov, privind respectarea dreptului de proprietate privată, prevăzut de art. 44 din Constituție. Recomandările emise se regăsesc pe site-ul instituției Avocatul Poporului, www.avpoporului.ro, la secțiunea *Recomandări – anul 2013*.

A fost **ridicată direct** de Avocatul Poporului **o excepție de neconstituționalitate**, privind dispozițiile art. 284 alin. (7) din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din data de 10 ianuarie 2011. Excepția de neconstituționalitate este postată pe site-ul instituției Avocatul Poporului, www.avpoporului.ro, la secțiunea *Contencios constituțional - excepții de neconstituționalitate ridicate direct de Avocatul Poporului*.

Avocatul Poporului **a promovat două Recursuri în interesul legii**, privind: interpretarea dispozițiilor art. 4 alin. (4) și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004 a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la calculul indemnizației lunare reparatorii și a indemnizației lunare acordate categoriilor de persoane stabilite de normele juridice menționate (persoanele care beneficiază de titlurile de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite, Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989, precum și de urmașii de Erou-martir) și interpretarea dispozițiilor legale în baza cărora se calculează dobânzile aferente sumelor încasate și restituite de administrațiile finanțelor publice din țară cu titlu de taxă pe poluare, taxă de primă înmatriculare și taxă pentru emisiile poluante, unde instanțele de judecată au reținut ca temei legal următoarele texte: art. 3 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, art. 994 din vechiul Cod civil, art. 1535 din Legea nr. 287/2009 (Codul civil), art. 124 și art. 70 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 - Codul de procedură fiscală. Recursurile în interesul legii promovate pot fi consultate pe site-ul instituției Avocatul Poporului, www.avpoporului.ro, la secțiunea *Recursul în interesul legii*.

Au fost formulate, la solicitarea Curții Constituționale, **134 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate**.

Andreea Băicoianu

Consilier

București, octombrie 2013

FIȘE DE CAZ

– cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului –

Încălcarea dreptului la informație și a dreptului la un nivel de trai decent (art. 31 și art. 47 din Constituție)

Costică (nume fictiv) a sesizat BT Constanța în legătură cu faptul că a solicitat Casei Județene de Pensii Constanța informații referitoare la aplicarea prevederilor O.U.G nr. 1/2013, deoarece considera că nu s-a respectat art. 102 din Legea nr. 263/2010, și ca urmare, valoarea punctului de pensie stabilit la pct. 2 de 762,10 lei nu acoperă decât creșterea inflației de 4 %, aferentă anului 2012, neluând în considerare și creșterea salariului mediu pe economie al anului 2012.

Aspectele sesizate au fost analizate în contextul posibilei încălcări a dreptului la informație și dreptul la un nivel de trai decent, prevăzut de art. 31 și 47 din Constituția României.

Ca urmare, au fost solicitate Casei Județene de Pensii clarificări în legătură cu problema petentului, iar în urma intervenției făcute am primit un răspuns prin care ni s-au comunicat următoarele: petentului i s-a adus la cunoștință algoritmul aplicat la indexarea punctului de pensie; prin OUG nr. 1/2013 a fost stabilit faptul că valoarea unui punct de pensie se majorează cu 100% din rata medie anuală a inflației la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat. Din aplicarea algoritmului a rezultat valoarea indexării din februarie 2013, lună în care s-a achitat și procentul convenit lunii ianuarie 2013. **Dosar nr. 189/2013**

Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică și a dreptului la un nivel de trai decent (art. 52 și 47 din Constituție)

Robert (nume fictiv) și-a exprimat nemulțumirea legată de faptul că după absolvirea studiilor de master, s-a înregistrat în termen la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă ca persoană în căutarea unui loc de muncă și a depus cerere pentru acordarea indemnizației de șomaj. Cererea i-a fost respinsă, explicându-i-se verbal doar că nu există continuitate între formele de studiu absolvite anterior.

Față de aspectele sesizate, Biroul Teritorial Iași a sesizat Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Iași.

Ca urmare a demersului întreprins, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Iași ne-a comunicat faptul că la cererea petentului s-a răspuns în scris și i s-a comunicat că are dreptul la indemnizație de șomaj, urmând a se prezenta la A.J.O.F.M. Iași în vederea completării dosarului pentru stabilirea dreptului la indemnizație. **Dosar nr. 1091/2013**

Încălcarea dreptului la informație și a muncii și protecției sociale a muncii

(art. 31 și 41 din Constituție)

*L*aura (nume fictiv) și-a manifestat nemulțumirea generată de neexecutarea de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași a unei sentințe civile a Tribunalului Iași, respectiv a unei decizii civile emisă de Curtea de Apel Iași, prin care această instituție a fost obligată să plătească asistenților maternali profesioniști, inclusiv petentei, despăgubiri reprezentând indemnizația de concediu de odihnă neachitată, proporțional cu numărul de zile de concediu de odihnă neefectuat în natură, pentru anii 2007, 2008 și 2009.

Totodată, petenta menționa că de la momentul comunicării sentinței civile definitive și până în prezent, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași nu a făcut demersurile necesare în vederea înștiințării și achitării sumelor stabilite de către Tribunalul Iași, drept pentru care s-a adresat acestei instituții, precum și Consiliului Județean Iași, primind însă răspunsuri nefavorabile.

Față de aspectele sesizate, s-au întreprins demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași.

Urmare a demersului întreprins, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași, ne-a informat că în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, cu modificările și completările ulterioare, *„...plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel :*

- a) în anul 2012 se plătește 5% din valoarea titlului executoriu;*
- b) în anul 2013 se plătește 10% din valoarea titlului executoriu;*
- c) în anul 2014 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;*
- d) în anul 2015 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;*
- e) în anul 2016 se plătește 35% din valoarea titlului executoriu”.*

Pe cale de consecință, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Iași a pus în executare hotărârile judecătorești, conform prevederilor legale, plătind în anul 2012 un procent de 5% din valoarea sumelor datorate, în tranșe trimestriale, conform dispozițiilor emise de către ordonatorul principal de credite - Consiliul Județean Iași - și în anul 2013 a achitat două tranșe din procentul de 10%, virând pe cardurile de salarii, aceste sume.

Pentru angajații care au încetat raporturile de muncă cu D.G.A.S.P.C. în baza unei cereri, însoțită de un număr de cont bancar, au fost virate sumele datorate, conform aceluiași prevederi ale actului normativ.

De asemenea, instituția sesizată ne-a comunicat că sumele datorate foștilor angajați, ale căror date de contact au fost modificate între timp, sunt virate într-un cont comun, urmând ca în baza unei solicitări scrise, însoțită de un număr de cont bancar, adresată D.G.A.S.P.C. Iași, acestea să fie virate titularilor. **Dosar nr.899/2013**

***Încălcarea dreptului de petiționare și a dreptului
persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 51 și art. 52 din Constituție)***

Ioana (nume fictiv) a sesizat BT Constanța în legătură cu faptul că în luna iunie 2013, a solicitat Primăriei Orașului Cernavodă, acordarea unui ajutor social, motivând că are în întreținere 7 copii, soțului i-a încetat contractul individual de muncă fără să beneficieze de șomaj, familia rămânând astfel fără niciun venit, iar până la data sesizării instituției noastre nu a primit niciun răspuns.

Au fost solicitate informații Primăriei Cernavodă în legătură cu cele sesizate, și ca urmare a intervenției instituției noastre ni s-a comunicat faptul că petenta își poate depune dosarul privind acordarea venitului minim garantat începând cu luna iulie 2013. **Dosar nr. 199/2013**

***Încălcarea dreptului de petiționare și a
dreptului de proprietate privată
(art. 51 și art. 44 din Constituție)***

Mai mulți petenți au sesizat BT Suceava, susținând că au solicitat Primăriei Orașului Salcea, județul Suceava punerea în aplicare a unei sentințe a Tribunalului Suceava, prin care primăria era obligată să restituie petenților sumele de bani reținute nelegal din drepturile salariale aferente perioadei mai 2011- martie 2012.

În urma demersurilor întreprinse, Primăria Orașului Salcea ne-a informat că a răspuns petenților, fără a face dovada răspunsului transmis acestora. Întrucât Primăria Orașului Salcea nu a răspuns în conformitate cu informațiile solicitate, s-a revenit la autoritate, fără a primi un răspuns în acest sens. Față de această situație, s-au întreprins demersuri la Instituția Prefectului Județul Suceava.

Instituția Prefectului Județul Suceava a comunicat BT Suceava faptul că au fost acordate sumele aferente sentinței judecătorești nr. 203/4.10.2013, conform legislației în vigoare. **Dosare nr. 222-225/2013**

***Încălcarea dreptului la un nivel de trai decent și a
dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 47 și art. 52 din Constituție)***

Simina (nume fictiv) a sesizat BT Alba Iulia, în legătură cu tergiversarea soluționării unei cereri de recalculare a pensiei, de către Casa Județeană de Pensii Alba.

Au fost solicitate informații de la Casa Județeană de Pensii Alba, în legătură cu cele sesizate de petentă.

Ca rezultat al demersului întreprins, autoritatea sesizată a comunicat că cererea celei în cauză, privind recalcularea pensiei, a fost soluționată favorabil, printr-o decizie emisă în data de 6 septembrie 2013. Conform acestei decizii, plata drepturilor se va face începând cu data de 1 iunie 2013. **Dosar nr. 269/2013**

***Încălcarea protecției persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 50 și art. 52 din Constituție)***

Mircea (nume fictiv) s-a adresat BT Ploiești, menționând faptul că în calitate de chiriaș al unei locuințe sociale, a solicitat în cursul lunii mai 2013, Administrației Serviciilor Sociale Comunitare Ploiești, acordarea unui spațiu suplimentar de locuit, întrucât este tatăl unui copil cu handicap ce are nevoi speciale, însă nu s-a dat curs solicitării sale.

Urmare a demersurilor întreprinse, Administrația Serviciilor Sociale Comunitare Ploiești a reanalizat situația socială delicată a petentului, iar prin Hotărârea Consiliului Local nr. 322/27.08.2013 a fost aprobată extinderea spațiului său de locuit, întocmindu-i-se un nou contract de închiriere pe o perioadă de 1 an.
Dosar nr. 501/2013

***Încălcarea dreptului la viață intimă, familială și privată și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 26 și art. 52 din Constituție)***

Raluca (nume fictiv) a solicitat Primăriei comunei Fărăgău, județul Mureș întocmirea și emiterea dispoziției de a fi numită tutore al fratelui acesteia, care printr-o sentință civilă a Judecătorei Târgu-Mureș, a fost pus sub interdicție judecătorească.

În acest sens, Primăria comunei Fărăgău emite Dispoziția nr. 147/29.04.2013, pe care petenta o consideră ca fiind nelegală și lovita de nulitate, pentru faptul că are discordanțe, elemente și omisiuni evidente. Totodată, petenta pretindea faptul că Primăria comunei Fărăgău, prin funcționarul public care gestiona acest document a încălcat grav prevederile Legii nr. 677/2001, pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date prin faptul că a înmănat dispoziția mai sus menționată unei persoane străine acestui caz, deși avea caracterul unui document strict personal și caracterul de confidențialitate de rigoare.

Față de cele sesizate, s-au întreprins demersuri la Instituția Prefectului Județul Mureș. Instituția Prefectului Județul Mureș ne-a comunicat că actul emis de Primăria comunei Fărăgău conține discordanțe și omisiuni, solicitând primărie să procedeze la modificarea Dispoziției nr. 147/2013, conform recomandărilor.

Primăria comunei Fărăgău a comunicat BT Târgu-Mureș faptul că Dispoziția primarului nr. 147/29.04.2013 a fost revocată, petenta fiind informată în acest sens.
Dosar nr. 421/2013

***Încălcarea dreptului de proprietate privată
(art. 44 din Constituție)***

Silviu (nume fictiv) și-a exprimat nemulțumirea cu privire la faptul că din totalul suprafeței de 9,4 ha pe raza comunei Românești, la care susține că este îndreptățită autoarea, mama sa C.E. conform adeverinței nr. 60/15.08.1991, nu a fost întocmit titlu de proprietate decât pentru suprafața de 6,7 ha.

De asemenea, se preciza că în adresa Primăriei comunei Românești, județul Iași nr.1623/14.05.2013 se invocă faptul că în ce privește diferența de teren, aceasta se afla ca amplasament pe administrativul comunei Movileni, județul Iași, fapt pentru care punerea în posesie nu s-a putut efectua pe vechiul amplasament, iar ulterior i s-a acordat petentului un alt amplasament conform procesului-verbal de punere în posesie nr. 19/21.07.2010, proces-verbal pe care petentul, în calitate de fiu al autoarei, susține că nu îl deține.

Ca urmare a demersului întreprins la Primăria comunei Românești, județul Iași, autoritatea ne-a comunicat faptul că la data de 21.07.2013 petentul a fost chemat la sediul primăriei și a primit procesul-verbal de punere în posesie nr. 19 pentru suprafața de 1,7215 ha și procesul-verbal de punere în posesie nr. 18 pentru suprafața de 0,94 ha pe raza comunei Românești, județul Iași. **Dosar nr. 888/2013**

***Încălcarea dreptului la un nivel de trai decent, a dreptului de petiționare și a protecției copiilor și a tinerilor
(art. 47, art. 51 și art. 49 din Constituție)***

Alin (nume fictiv) s-a adresat BT Pitești fiind nemulțumit de faptul că a solicitat Primăriei Râmnicu Vâlcea, prin mai multe cereri, atribuirea unei locuințe sociale după ce, în prealabil, a fost primit în audiență de primarul municipiului. Primăria Râmnicu Vâlcea a tergiversat în formularea unui răspuns.

Potentul susținea că este unic întreținător de familie, are în grijă un copil minor, nu deține și nu a deținut nicicând în proprietate o locuință, nu a beneficiat de sprijinul statului în credite pentru edificarea sau achiziționarea unei locuințe, nu este chiriaș al fondului locativ de stat sau local, nu are calitate de asociat într-o societate comercială care deține în patrimoniu o locuință și nu a fost evacuat dintr-o locuință proprietate de stat pentru nerespectarea clauzelor contractuale.

Față de aspectele sesizate, s-au întreprins demersuri la Primăria Râmnicu Vâlcea. Primarul Municipiului Râmnicu Vâlcea ne-a informat că dosarul petentului a fost reanalizat în anul 2010 și că îndeplinește criteriile de acces la o locuință socială, fiind înregistrat la poziția X, primilor 97 fiindu-le repartizate în cadrul obiectivului de investiții “Cămin de bătrâni”.

Urmare a demersului BT Pitești, în ședința Comisiei Sociale din 05.02.2013 s-a stabilit reactualizarea tuturor dosarelor privind atribuirea unei locuințe sociale depuse până la data de 31.12.2012. În vederea întocmirii unei liste de priorități, s-au reevaluat și actualizat criteriile de acces și de ierarhizare care au fost aprobate de către Consiliul local prin HCL nr. 23/30.01.2013. **Dosar nr. 47/2013**

Încălcarea dreptului de petiționare și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică

(art. 51 și art. 52 din Constituție)

Cristi (nume fictiv), domiciliat în comuna Tulucești, județul Galați, s-a adresat BT Galați, susținând că a depus la registratura Casei Județene de Pensii Galați, la data de 04.03.2013, o cerere de recalculare a pensiei, la care nu a primit niciun răspuns.

În vederea soluționării petiției, am solicitat Casei Județene de Pensii Galați să ne comunice o copie a răspunsului pe care l-a trimis petentului, iar dacă acesta nu există, măsurile luate pentru clarificarea situației sesizate.

Ca urmare a demersului întreprins, Casa Județeană de Pensii Galați a informat BT Galați că a fost comunicată petentului Decizia nr. 234287/17.06.2013, prin care i s-a recalculat pensia. **Dosar nr. 244/2013**

***Încălcarea dreptului de proprietate privată și a
principiului liberului acces la justiție
(art. 44 și art. 21 din Constituție)***

Roberta (nume fictiv) s-a adresat BT Brașov susținând și dovedind că deși s-a adresat Primăriei comunei Bârzava, județul Arad, prin mai multe cereri, solicitând punerea în executare a dispozițiilor unei sentințe civile, pronunțată de Judecătoria Lipova, în contradictoriu cu intimările Comisia locală pentru stabilirea dreptului de proprietate Bârzava și Comisia județeană pentru stabilirea dreptului de proprietate Arad, cererile sale nu se soluționează.

De asemenea, la cererea transmisă primăriei în data de 12.09.2012, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, petenta nu a primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, s-a solicitat Primăriei Comunei Bârzava, județul Arad, clarificarea situației semnalate.

Primăria Comunei Bârzava, județul Arad a răspuns solicitării BT Brașov, însă răspunsul primit este unul care nu soluționează situația reclamată de petentă, întrucât primăria refuză punerea în executare a hotărârii judecătorești menționate. Acest refuz este justificat de lipsa banilor, Comisia locală nu are buget pentru suportarea cheltuielilor necesare întocmirii documentației tehnice de punere în aplicare a sentinței civile. I se sugerează petentei, în cazul în care „dispune financiar, să suporte cheltuiala documentației tehnice necesare datorită lipsei de fonduri financiare a Primăriei Bârzava”.

În temeiul art. 24 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-au întreprins demersuri și la Instituția Prefectului Județul Arad, însă răspunsul primit este unul care preia în totalitate cele susținute de Primăria comunei Bârzava. De asemenea, Instituția Prefectului Județul Arad sugerează petentei să se adreseze instanței de judecată în vederea obligării primarului la executarea de îndată a punerii în posesie sub sancțiunea condamnării la daune cominatorii pentru fiecare zi de întârziere.

Față de cele expuse, s-a apreciat că răspunsul Primăriei comunei Bârzava este unul care nu soluționează petiția, ci este unul care tergiversează respectarea și conformarea la obligațiile dispuse de instanță, prin hotărâre judecătorească

definitivă și irevocabilă, în sarcina Comisiei locale pentru stabilirea dreptului de proprietate Bârzava.

Primăria Comunei Bârzava avea posibilitatea să prevadă în buget sumele necesare în vederea efectuării măsurătorilor, pentru întreaga localitate.

De asemenea, s-a constatat că practica la Primăria Comunei Bârzava este aceea de a transfera din răspunderea sa obligația susținerii cheltuielilor generate de întocmirea documentației tehnice în sarcina beneficiarilor, motivând că primăria nu poate susține la nivel individual aceste cheltuieli, deoarece susținerea financiară chiar și într-un singur caz e de natură să declanșeze o reacție în lanț a celor care sunt în aceeași situație.

Mai mult, lipsa efectuării acestor măsurători la nivelul întregii localități, înseamnă o nerespectare a atribuțiilor stabilite în sarcina Comisiei locale de prevederile art. 27 și art. 116 din Legea nr. 18/1991, precum și de dispozițiile art. 5 lit. i) și art. 34 din Regulamentul din 4 august 2005 privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005.

Pintre atribuțiile principale ale acestor comisii locale este și aceea de a pune în posesie, prin delimitare în teren, persoanele îndreptățite să primească terenul, completează fișele de punere în posesie a acestora, după validarea de către comisia județeană a propunerilor făcute, și le înmânează titlurile de proprietate, potrivit competențelor ce le revin.

În acest context, Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 10 din data de 1 august 2013, și a solicitat primarului comunei Bârzava ca, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să identifice și să dispună măsurile legale pentru a fi prevăzute în bugetul local sume destinate efectuării măsurătorilor, delimitărilor în teren și completării fișelor de punere în posesie ale proprietarilor, în vederea accelerării procesului de punere în posesie a proprietarilor de terenuri de pe raza comunei Bârzava, județul Arad. **Dosar nr. 21/2013**

Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituție)

Dumitru (nume fictiv) a sesizat BT Timișoara, relatând faptul că este beneficiar al unei cărți de identitate provizorie, eliberată de Direcția Județeană de Evidență a Persoanelor Arad, cu numele de N.D

Potentul precizează însă că numele său real este M.D., iar în anul 2009, Primăria comunei Halmășd a emis certificatul de naștere seria xx nr. xxxxx conținând numele său real.

Potentul preciza că urmare a obținerii acestui nou certificat de naștere a solicitat Direcției Județene de Evidență a Persoanelor Arad eliberarea unei cărți de identitate cu numele său real, însă cererea sa a fost respinsă.

În urma demersurilor întreprinse, instituția petiționată a susținut că potentul nu a prezentat la ghișeu de lucru cu publicul, certificatul de naștere și de căsătorie

în original cu numele de M.D. și nici documentul cu care să facă dovada adresei de domiciliu.

Eliberarea unei cărți de identitate provizorii se face tocmai în situația în care cetățenii nu pot prezenta toate documentele necesare eliberării unei cărți de identitate normale, făcându-se mențiunea pe cartea de identitate provizorie a documentelor lipsă.

Pentru clarificarea acestei situații, BT Timișoara s-a adresat Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date București, solicitând un punct de vedere.

Urmare a acestui demers, am fost informați că la data de 12.07.2013, petentul a solicitat din nou eliberarea unei cărți de identitate, prezentând certificatul de naștere în original și i s-a eliberat o carte de identitate provizorie pe numele de M.D. cu mențiunea „lipsă certificat de căsătorie” și „lipsă dovadă adresă de domiciliu”.

Dosar nr. 131/2013

***Încălcarea dreptului de petiționare și a
dreptului la muncă și protecția socială a muncii
(art. 51 și art. 41 din Constituție)***

Dimitris (nume fictiv) a sesizat BT Suceava, susținând că s-a adresat Inspectoratului Școlar Județean Botoșani cu o cerere în care solicita ocuparea unui post la Școala nr. 10 și Colegiul Național A.T. Laurian Botoșani, ca urmare a vacanțării acestuia prin pensionarea titularului, fără a primi un răspuns.

În urma demersurilor întreprinse, Inspectoratul Școlar Județean Botoșani ne-a informat că la sesiunea de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante prin pretransferare pentru restrângerea de activitate și pretransferarea la cerere, pot participa numai cadrele didactice titulare în unități din învățământul preuniversitar de stat sau din unități din învățământul preuniversitar particular acreditate/autorizate potrivit Metodologiei privind mișcarea personalului didactic, aprobată prin Ordinul M.E.C.T.S.

Potrivit studiilor, petentul trebuie să susțină examen de titularizare pentru a dobândi statutul de cadru didactic titular și astfel, să beneficieze de prevederile Metodologiei privind mișcarea personalului didactic. **Dosar nr. 253/2013**

***Încălcarea principiului justei așezări a sarcinilor fiscale
(art. 56 din Constituție)***

Aurelian (nume fictiv) a sesizat BT Brașov, susținând că prin Decizia de impunere nr. 051XXX din 12 iunie 2012, Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Brașov îi solicită plata contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată pentru veniturile realizate din convenții civile în anul 2007, deși sumele datorate în acest sens au fost deja reținute și plătite de către Asociația de proprietari al cărei președinte a fost petentul în perioada 2007-2009.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Casa de Asigurări de Sănătate Brașov a procedat la anularea obligațiilor petentului reprezentând contribuția de asigurări de

sănătate pentru anul 2007, care au făcut obiectul Deciziei de impunere nr. 051XXX/12.06.2012. **Dosar nr. 296/2013**

Încălcarea dreptului de proprietate privată (art. 44 din Constituție)

Raul (nume fictiv) s-a adresat BT Oradea, susținând că s-a adresat Primăriei Orașului Aleșd pentru punerea în posesie și eliberarea titlului de proprietate pentru cota de ½ din terenul cu nr. Topo 586 din CF 74 Tinăud, conform Deciziei Civile a Tribunalului Bihor nr. XX/R/XXXX.

În data de 29.11.2012, cu ocazia deplasării în teren, s-a procedat la întăruișarea terenului ce i se cuvine, dar nu s-a procedat la întocmirea procesului-verbal de punere în posesie și eliberarea titlului de proprietate. S-a efectuat doar punerea în posesie provizorie.

Hotărârile judecătorești invocate de petent sunt definitive și irevocabile, astfel că punerea în posesie doar provizorie nu se justifică. Primăria Aleșd a invocat faptul că pe rol se află alte procese cu petentul, dar acestea nu fac referire la nr. Topo 586 din CF 74 Tinăud.

Ca urmare a celor prezentate, s-au întreprins demersuri la Primăria Orașului Aleșd.

În urma acestui demers, instituția reclamată a procedat la întocmirea procesului-verbal de punere în posesie pentru suprafața de ½ din imobilul cu nr. Topo 586 Tinăud. **Dosar nr. 578/2013**

Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52 din Constituție)

Oana (nume fictiv) s-a adresat BT Galați, sesizând faptul că a adresat primarului comunei Ciorăști o petiție prin care solicita scutirea de la plata impozitului pe terenul arabil deținut în proprietate pe raza localității Ciorăști. Cererea era întemeiată pe drepturile conferite de prevederile Legii nr. 44/1944 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, petenta având calitatea de văduvă de veteran de război.

Primarul comunei Ciorăști i-a adus la cunoștință prevederile Codului fiscal și ale Normelor metodologice de aplicare a Codului fiscal cu privire la impozitul pe teren și la scutirea acordată văduvelor veteranilor de război pentru acest tip de impozit, dar nu a răspuns concret solicitării, în sensul că nu a precizat dacă cererea de scutire este admisă sau respinsă. Din conținutul petiției adresate BT Galați reiese că în fapt, petentei i se refuză acordarea scutirii de la plata impozitului pe teren motivat de faptul că este nevoie de dezbateră succesiunii pentru terenul atribuit în proprietate conform titlului de proprietate nr. 116856/1998, emis de către Comisia județeană Vrancea pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenurilor.

Având în vedere că potrivit titlului de proprietate indicat, petenta este singura moștenitoare menționată în acest document, având astfel calitatea de proprietar

exclusiv al suprafeței de teren în discuție, solicitarea Primăriei Ciorăști este nejustificată.

Pentru clarificarea acestor aspecte, s-au întreprins demersuri la Primăria comunei Ciorăști. În urma acestora, autoritatea sesizată a informat BT Galați că petentei i-a fost admisă cererea de scutire de la plata impozitului pe teren. **Dosar nr. 238/2013**

Încălcarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii (art. 41 din Constituție)

Petre (nume fictiv) a sesizat instituția BT Timișoara, menționând că soția sa, T.I., deține certificat de încadrare în grad de handicap, cu angajarea unui asistent personal.

Petentul preciza că ulterior obținerii acestui certificat de handicap a încheiat cu Primăria comunei Bârna, județul Timiș trei contracte individuale de muncă, respectiv nr. 3203/17.02.2004 (desfăcut la data de 01.11.2005), nr. 23/01.04.2007 (desfăcut la data de 01.06.2011) și nr. 9/15.04.2013 (în vigoare). Întrucât intenționa să se pensioneze, petentul a solicitat Primăriei comunei Bârna o adeverință privind plata contribuțiilor la bugetul de stat, aferente perioadei cât a fost angajat ca asistent personal al persoanei cu handicap grav T.I., însă nu a primit un răspuns concludent.

Față de cele relatate de petent, s-a solicitat Casei Județene de Pensii Timiș să comunice BT Timișoara situația plății contribuțiilor la pensii de către Primăria comunei Bârna pentru cele 3 contracte de muncă ale petentului.

În urma demersurilor inițiate, am fost informați că au fost verificate documentele depuse de Primăria comunei Bârna la Casa de Pensii Timiș privind contribuțiile la asigurările sociale, ocazie cu care au fost constatate anumite inadvertențe.

Ulterior, Primăria comunei Bârna a rectificat la cererea Casei de Pensii Timiș, inadvertențele semnalate, clarificând situația petentului. **Dosar nr. 430/2013**

Încălcarea dreptului la un mediu sănătos (art. 35 din Constituție)

George (nume fictiv) a sesizat BT Bacău cu privire la disconfortul produs prin funcționarea S.C. Roxvapin S.R.L. Onești, care are ca obiect de activitate vulcanizare, reparații mașini și utilaje mari și comercializare anvelope.

Conform celor afirmate de petent, atelierul este amplasat la distanță de circa 1 metru de locuința sa, fiind supus în permanență poluării fonice, societatea comercială în cauză având program non-stop.

Din documentele atașate petiției rezulta că urmare a unui control efectuat la S.C. Roxvapin S.R.L. Onești, Serviciul de Control în Sănătate Publică din cadrul Direcției de Sănătate Publică a Județului Bacău, a constatat prin procesul-verbal din data de 2 noiembrie 2012, că cele sesizate de petent se confirmă și a dispus ca în termen de 60 de zile să fie luate măsurile necesare pentru respectarea Ordinului Ministrului Sănătății nr. 536/1997.

Potrivit celor sesizate de petent, măsurile dispuse de organul de control nu au fost luate, societatea comercială reclamată desfășurându-și activitatea în aceleași condiții, cu încălcarea normelor legale în materie.

Față de aspectele sesizate, s-au întreprins demersuri la Direcția de Sănătate Publică a Județului Bacău, care ne-a comunicat că în cauză au fost efectuate verificări privind respectarea Ordinului Ministerului Sănătății nr. 536/1997, iar pentru deficiențele constatate s-a aplicat sancțiune contravențională și au fost stabilite termene de conformare.

De asemenea, în contextul continuării verificărilor s-a stabilit data efectuării determinărilor sonometrice pentru constatarea disconfortului, în prezența petentului.

Dosar nr. 308/2013

***Încălcarea dreptului de petiționare și a
dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 51 și art. 52 din Constituție)***

Mihnea (nume fictiv) s-a adresat BT Pitești, susținând că a solicitat în mai multe rânduri revizuirea drepturilor sale de pensie stabilite prin Decizia nr. xxx/19.04.2002 privind acordarea pensiei de invaliditate gradul 2. În acest sens a invocat, spre a fi luate în considerare, adeverința nr. xxx/xx.11.2010 eliberată de Inspectoratul Județean de Poliție Argeș precum și toate celelalte documente/adeverințe depuse la dosar cu privire la veniturile obținute în sectorul public.

Totodată, a solicitat în baza datelor care certifică stagiul de cotizare realizat atât în condiții normale de muncă cât și în condiții deosebite de muncă, inclusiv adeverințele depuse în acest sens, să-i fie emisă decizia de trecere de la pensia de invaliditate la pensia pentru limită de vârstă.

Întrucât până la data când s-a adresat BT Pitești nu i s-a comunicat nici un răspuns, am solicitat directorului Casei Sectoriale de Pensii a M.A.I să îndrepte situația creată și să ne comunice dacă împotriva Deciziei nr. xxx din xx.12.2011, petiționarul a formulat o contestație și care a fost modul de soluționare al acesteia.

În urma demersurilor întreprinse, Casa de Pensii Sectorială ne-a informat că la data de 03.06.2013 s-a emis decizia de pensionare privind acordarea pensiei pentru limita de vârstă.

Potentul a contestat decizia emisă la data de xx.06.2013, nu și decizia emisă la data de xx.12.2011, motiv pentru care Casa de Pensii Sectorială a efectuat demersurile în vederea transmiterii dosarului la Comisia de contestații din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, abilitată să soluționeze contestațiile împotriva deciziilor de pensionare. În contextul acestei situații, directorul instituției precizează că valorificarea adeverinței nr. xxx/xx.11.2010 eliberată de Inspectoratul de Poliție al județului Argeș, se va realiza în cel mai scurt timp posibil, Casa Sectorială de Pensii urmând să emită o nouă decizie de pensionare pe numele petentului. **Dosar nr. 341/2013**

***Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 52 din Constituție)***

*I*on (nume fictiv) s-a adresat BT Ploiești, arătând că a solicitat Primăriei Municipiului Buzău, în luna mai 2013, acordarea gratuității pe transportul public urban, în baza Decretului-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, însă i s-a refuzat acest drept.

Urmare a demersurilor întreprinse, Primăria Municipiului Buzău ne-a comunicat faptul că au fost verificate toate documentele pe care petentul le posedă și care atestă calitatea sa de persoană persecutată politic și s-a constatat că acestea corespund prevederilor Decretului-Lege nr. 118/1990, art. 8 alin. 2, pct. b), drept pentru care, începând cu data de 5 septembrie 2013, petentul beneficiază de transport urban gratuit cu mijloacele de transport în comun din Municipiul Buzău.

Dosar nr. 500/2013

***Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 52 din Constituție)***

*V*asile (nume fictiv) a sesizat BT Bacău cu privire la refuzul Administrației Finanțelor Publice Piatra Neamț de a-i elibera o adeverință necesară înmatriculării unui autoturism.

Din cele relatate de petent și din documentele anexate petiției, a rezultat că la data de 14 iulie 2013, acesta a cumpărat un autoturism, de la numitul O.C., autoturismul fiind înmatriculat cu nr. BC XXXXX la Serviciul Înmatriculări din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bacău.

Din documentele atașate a rezultat faptul că la data de 31 mai 2013, fostul proprietar a recarosat autoturismul legal la R.A.R. Bacău, eliberându-i-se certificat de înmatriculare nou.

În vederea înmatriculării autoturismului, petentul a solicitat Administrației Finanțelor Publice Piatra Neamț eliberarea unei adeverințe prin care se atestă restituirea/nerestituirea taxei de poluare pentru autovehicule, în conformitate cu Ordinul nr. 490/407/2013, însă prin adresa nr. 65434 din 18 iulie 2013 i s-a comunicat că cererea sa nu poate fi soluționată favorabil, întrucât nu a fost identificată plata taxei, sugerându-se în mod eronat că în cauză ar fi vorba despre o altă mașină.

Anterior cumpărării de către petent a autoturismului, la data de 11 iulie 2013, Administrația Finanțelor Publice Bacău a emis unui alt posibil cumpărător o adeverință din care rezultă că nu a fost restituită taxa de poluare pentru autoturismul în cauză.

Potentul preciza că se impunea eliberarea urgentă a adeverinței întrucât nu mai avea dreptul de a circula cu mașina.

Având în vedere cele sesizate de petent, BT Bacău s-a adresat Direcției Generale a Finanțelor Publice Piatra Neamț.

Urmare a demersurilor întreprinse, Administrația Financiară a Finanțelor Publice Neamț a comunicat că pentru clarificarea situației a solicitat punctul de

vedere al Serviciului Public Comunitar Regim Permise Conducere și Înmatriculări Neamț.

Prin aceeași adresă, autoritatea sesizată a susținut că din verificările efectuate la Trezoreria Podu Turcului, județul Bacău, timbrul de mediu nu a fost achitat nici de fostul proprietar al autoturismului.

Față de susținerile autorității, am solicitat acesteia să ne comunice punctul de vedere al Serviciului Public Comunitar Regim Permise Conducere și Înmatriculări Neamț, precum și rezoluția finală cu privire la cererea petentului.

De asemenea, s-a precizat autorității sesizate faptul că pentru autoturismul recarosat, respectiv, pentru noul număr de identificare, Administrația Finanțelor Publice Comunală Podu Turcului, județul Bacău, a eliberat o adeverință în luna iunie 2013, potrivit căreia taxa de mediu nu a fost restituită.

Ulterior, Administrația Finanțelor Publice Neamț, ne-a comunicat că își menține punctul de vedere precizat anterior, respectiv că pentru autoturismul recarosat este necesară plata timbrului de mediu, ținând cont de adresa nr. 61713 din 13 august 2013 a Serviciului Public Comunitar Regim Permise Conducere și Înmatriculări Neamț, care de asemenea, susține că prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 9/2013, autoturismele recarosate nu au mai fost exceptate de la plata timbrului de mediu, așa cum se prevedea în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 50/2013.

Pentru o corectă informare, i s-au comunicat petentului în copie, răspunsurile formulate de Administrația Finanțelor Publice Neamț și de Serviciul Public Comunitar Regim Permise Conducere și Înmatriculări Neamț. **Dosar nr. 341/2013**

***Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 52 din Constituție)***

Gigi (nume fictiv) a sesizat BT Constanța în legătură cu faptul că este beneficiar al Legii nr. 9/1998, în baza Deciziei nr. 357/07.11.2007 emisă de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților pe numele celor opt moștenitori ai defunctului R.E. Petentul susținea că plata despăgubirilor a fost efectuată de ANRP în conturile deschise individual celor șapte moștenitori, conform certificatelor de moștenitor și cotelor parte ce li se cuveneau potrivit actelor notariale întocmite și înțelegerii moștenitorilor, el fiind singurul căruia nu i-au fost virări banii - cota parte ce i se cuvenea din cuantumul despăgubirilor (6.185,65 lei).

Au fost solicitate informații Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților în legătură cu cele sesizate de petent, iar în urma intervenției făcute ni s-a comunicat că prin OP 942/15.06.2013, a fost plătită suma de 6.185,65 lei, astfel compensațiile stabilite prin decizia mai sus menționată fiind achitate integral. **Dosar nr. 262/2013**

*Carla Cozma, consilier
Paula Iekel, expert*

*Liviu Coman Kund, expert
Iuliana Păduraru, expert*

Ligia Gherța, expert
Mihaela Stănciulescu, expert
Cornelia Cor, expert
Ioana Enache, expert
Maria Bucur, expert
Doina Sârghie, expert
Romeo Busuioc, expert
Felicia Nedeia, expert
Remus Gherghina, expert
Ioan Popa, expert

Eugen Ciobotă, consilier
Iuliana Buta, expert
Mirabela Mălăescu, expert
Bogdan Buliga, expert
Beanca Păvăleanu, expert
Roxana Marcu, expert
Florin Scorobete, expert
George Grigore, expert
Alina Olah-Avram, expert

**IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI
INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE ÎN PERIOADA**

Pe plan extern

■ În perioada 3-5 iulie 2013, a avut loc la Erevan, Armenia, *Conferința Pan-europeană Standardele europene privind statul de drept și scopul atribuțiilor discreționare în statele membre ale Consiliului European*, conferință organizată, în cadrul președinției Armeniei a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, de către Curtea Constituțională a Armeniei, cu sprijinul Parlamentului Armeniei, al Curții Europene a Drepturilor Omului, Comisiei Europene pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția), Ministerului Afacerilor Externe și al Apărătorului Drepturilor Omului din Armenia.

Participanții la Conferința Pan-europeană Standardele europene privind statul de drept și scopul atribuțiilor discreționare în statele membre ale Consiliului European, Erevan, 3-5 iulie 2013

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Emma Turtoi, consilier.

Lucrările Conferinței au fost deschise de către Hovik Abrahamyan, Președintele Parlamentului Armean și de către Edward Nalbandian, ministrul afacerilor externe.

Conferința s-a bucurat de prezența a numeroși reprezentanți (președinți, membri sau magistrați asistenți) ai Curților Constituționale din Albania, Algeria,

Andorra, Belarus, Bulgaria, Cehia, Coreea, Croația, Georgia, Kazahstan, Letonia, Lituania, Macedonia, Moldova, Polonia, Portugalia, Rusia, Tadjikistan, Turcia și Ungaria, reprezentanți ai instituțiilor de tip Ombudsman din Lituania, Mexic, Moldova, Polonia și România, membri ai Curților Supreme din Israel și Finlanda, profesori ai Universităților din Hamburg și Oslo și alți reprezentanți ai ministerelor justiției și afacerilor externe din unele dintre țările participante.

Lucrările au fost organizate în patru sesiuni de lucru care s-au desfășurat pe parcursul celor două zile de conferință, fiind stabilite următoarele teme de dezbatere:

- Principiul statului de drept ca temei axiologic pentru comportamentul social al autorităților și al individului în statul de drept: garanții constituționale în diferite țări;

- Principiul statului de drept - criteriile de determinare a marjei de apreciere legislativă: experiența diferitelor state;

- Revizuirea legilor și a altor acte normative de către organe judiciare independente: experiența diferitelor state în sfera implementării unui sistem efectiv de control constituțional și în domeniul cooperării cu diferite organe ale puterii de stat;

- Cooperarea Apărătorului drepturilor omului (Ombudsman) cu diferite autorități statale și locale.

Discuțiile privind puterea discreționară, ca element esențial al respectării principiului statului de drept, au oferit participanților la Conferință posibilitatea de a contribui la dezvoltarea continuă a sistemului de valori europene în cadrul tuturor statelor membre ale Consiliului European, furnizând și primind informații practice privind modalitatea în care dreptul de apreciere al autorităților statului ar putea fi aliniat exigențelor statului de drept și inclus în ierarhia normelor juridice.

■ În perioada 10-11 septembrie 2013, a avut loc la Nevsehir - Cappadocia, *Forumul de dialog privind discriminarea*, parte a Proiectului Dialog și Schimb Parlamentar, un proiect comun al Marii Adunări Naționale a Turciei (GNAT) și al Uniunii Europene, ce are ca scop maximizarea rolului GNAT în procesul de negocieri de aderare la UE, prin promovarea dialogului între membrii parlamentelor din statele membre ale UE și Turcia.

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

Forumul a reunit parlamentari și partide politice din cadrul Parlamentului European, reprezentanți ai instituțiilor ombudsman din: Turcia, Polonia, Croația, Grecia, avocați, profesori, ziariști, precum și membrii ai unor fundații și organizații ale minorităților din Turcia.

Programul Forumului a cuprins patru sesiuni de lucru, în cadrul cărora au fost prezentate următoarele teme:

- Încadrarea discriminării în Turcia și UE;

- Legile anti-discriminare în UE și Turcia: Procesul legislativ și de implementare;

- Cetățenia incluzivă - Care este locul drepturilor omului?

- Discriminarea în media.

Lucrările Forumului au fost deschise de prof.dr. Mehmet Tekelioğlu, președintele Comisiei pentru armonizare UE din cadrul Marii Adunări Naționale a Turciei și Veysel Eroglu, ministrul pădurilor și apelor.

În discursul său introductiv, prof.dr. Mehmet Tekelioğlu a subliniat importanța îndeplinirii de către Turcia a tuturor criteriilor economice și politice în procesul de aderare la Uniunea Europeană. Deși criteriile economice au fost îndeplinite, cele politice necesită o perioadă mai lungă pentru îndeplinire. Totodată, prof.dr. Mehmet Tekelioğlu a amintit diversele forme de discriminare din Turcia, printre care: discriminarea religioasă (comunitatea alevi nu este recunoscută oficial, deși cuprinde un număr mare de membri), discriminarea femeilor care poartă vălul.

■ În perioada 15-17 septembrie 2013, a avut loc la Dublin - Irlanda, cel de-al 9-lea Seminar al Rețelei Europene a Ombudsmanilor, organizat de Emily O'Reilly, Ombudsmanul din Irlanda, în colaborare cu prof. Nikiforos Diamandouros, Ombudsmanul European.

Seminarul a reunit ombudsmani din: Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Cehia, Finlanda, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Norvegia, Portugalia, România, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia, Regatul Unit, reprezentanți ai instituțiilor Ombudsman din: Cipru, Macedonia, Franța, Germania, Ungaria, Polonia, Slovacia, ombudsmani regionali, precum și numeroși observatori.

Instituția Avocatul Poporului din România a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului și Andreea Băicoianu, consilier.

Tema Seminarului a fost *Buna administrare și drepturile cetățenilor în vremuri de austeritate*.

Lucrările au avut loc la Castelul Dublin și au fost organizate în patru sesiuni de lucru, care s-au desfășurat pe parcursul celor două zile ale Seminarului, fiind stabilite următoarele teme de dezbatere:

- Inovație în instituțiile Ombudsman;
- Reformă în vremuri de austeritate;
- Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor;
- Să depunem eforturi ca cetățeanul să conteze.

Lucrările Seminarului au fost deschise de Brendan Howlin, ministrul cheltuielilor publice și reformei, Emily O'Reilly, Ombudsmanul din Irlanda și prof. Nikiforos Diamandouros, Ombudsmanul European.

Mandatul de Ombudsman European va fi preluat la data de 1 octombrie 2013 de doamna Emily O'Reilly, Ombudsmanul din Irlanda.

În data de 17 septembrie 2013, după încheierea lucrărilor Seminarului, participanții au fost primiți de Excelența Sa, domnul Michael Higgins, Președintele Irlandei și doamna Sabina Higgins. Primirea a fost urmată de o recepție.

■ În perioada 15-18 septembrie 2013, a avut loc la Laxenburg – Austria, *Programul de pregătire anti-corupție 2013*, organizat de Institutul Ombudsmanului Internațional - IOI în colaborare cu Academia Internațională Anti-Corupție (IACA).

Programul de pregătire a fost adresat personalului din cadrul instituțiilor ombudsman care au atribuții și în ceea ce privește lupta împotriva corupției.

Participanții la Programul de pregătire anti-corupție 2013, organizat de Institutul Ombudsmanului Internațional - IOI în colaborare cu Academia Internațională Anti-Corupție (IACA), Laxenburg, 15-18 septembrie 2013

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier în cadrul domeniului armată, justiție, poliție, penitenciare.

Programul de pregătire a reunit cursanți din 30 de țări și s-a desfășurat pe parcursul a trei zile de lucrări, fiecare zi cuprinzând mai multe sesiuni de prezentare, discuții - pentru a da posibilitatea cursanților de a împărtăși cele mai bune practici cu colegii lor, cât și cu formatorii, pentru a promova transparența, răspunderea și buna guvernare în cadrul administrației, la nivel regional, național și internațional și examen – studiu de caz.

Sesiunile de lucru au privit: diferite forme de corupție - origini și consecințe, prezentarea unor instituții internaționale anti-corupție, rolul și atribuțiile acestora în domeniul luptei anticorupție, implicarea părților interesate în lupta împotriva corupției în parteneriate publice și private, informații cu privire la avertizorii de integritate: protecția martorilor și a victimelor, finalizată cu un prim examen concretizat în prezentarea unui studiu de caz, de către participanți, dezbateri și schimburi de experiență cu privire la Codurile de conduită, anticorupția în materia achizițiilor publice, vulnerabilități și cele mai bune practici, lecții învățate și studii de caz, din practica judiciară austriacă, procedura olandeză de soluționare a plângerilor cu accente pe: crearea de modalități de evaluare și soluționare a plângerilor și strategii de investigare, strategii de raportare, rezultatele unei plângeri.

*
* *

Pe plan intern

Pe plan intern, s-a încercat o mai largă mediatizare a atribuțiilor instituției, prin participarea la diverse acțiuni și întâlniri cu reprezentanții unor instituții sau ai unor organizații neguvernamentale.

* *

- În perioada 2-16 iulie 2013, 11 studenți din cadrul Facultății de Drept – Universitatea din București și 2 studenți din cadrul Facultății de Drept – Universitatea „Nicolae Titulescu”, au efectuat un *stagiu de practică* la sediul instituției Avocatul Poporului.

* *

- În perioada 2-23 iulie 2013, o masterandă din cadrul Universității Libere din Bruxelles, a efectuat un *stagiu de practică* la sediul instituției Avocatul Poporului.

* *

- În data de 17 iulie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, cu directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, comisar șef de penitenciare Cătălin Claudiu Bejan, privind demersurile propuse pentru intervierea minorilor delincvenți, în vederea finalizării Raportului special privind respectarea drepturilor copiilor delincvenți. La întâlnire au participat și Magda Ștefănescu și Raluca Teodorescu, consilieri.

* *

- În data de 18 iulie 2013, a avut loc la Ministerul Justiției, *a patra reuniune a Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție*. A fost prezentat Raportul semestrial privind implementarea SNA în cadrul instituției Avocatul Poporului. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Magda Ștefănescu, consilier și Anda Gheorghiu, consilier pentru audit.

* *

- În data de 24 iulie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, cu doamna Simona Popescu, realizatorul emisiunii Magazinul de vorbe de la Postul Radio România Antena Satelor. Întâlnirea a avut ca scop o viitoare colaborare în vederea popularizării instituției Avocatul Poporului prin participarea la emisiuni, începând cu luna septembrie 2013.

La întâlnire au mai participat: Erzsebet Dane, Ecaterina Teodorescu, Magda Ștefănescu și Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

• În data de 26 iulie 2013, a avut loc la Hotel Ibis, *Masa rotundă* privind diseminarea Raportului de analiză de date privind *Monitorizarea dreptului la educație și timp liber în România*, organizată de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil – FONPC. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

• În data de 29 iulie 2013, a avut loc ceremonialul public de intonare a imnului național și de înălțare a drapelului național din Piața Tricolorului, cu ocazia *Zilei Imnului Național al României*. Din partea instituției Avocatul Poporului a participat Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

* *

• În data de 21 august 2013, a avut loc la sediul Instituției Prefectului județul Sibiu, *întrevederea* reprezentanților instituției Avocatul Poporului cu membrii Comisiei de Petiții a Parlamentului Landului Mecklenburg-Vorpommern din Germania. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului, Luiza Portase, consilier și Maria Bucur, expert Biroul Teritorial Alba-Iulia.

Discuțiile purtate în cadrul întâlnirii au vizat aspecte privind modul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, atribuțiile, raporturile de colaborare cu Parlamentul, Guvernul, Curtea Constituțională, autoritatea judecătorească. De asemenea, au fost evidențiate rolul și importanța ombudsmanului în peisajul instituțional intern și internațional, în promovarea și protejarea drepturilor și libertăților omului.

* *

• În data de 3 septembrie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, o *întâlnire* cu directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, comisar șef de penitenciare Cătălin Claudiu Bejan, și reprezentanții UNICEF România, privind demersurile propuse pentru intervierea minorilor delincvenți, în vederea finalizării Raportului special privind respectarea drepturilor copiilor delincvenți. Din partea instituției Avocatul Poporului au participat: prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Eugen Dinu, consilier.

* *

- În data de 20 septembrie 2013, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, o *întâlnire* cu Florin Aurel Moțiu, secretar de stat în cadrul Ministerului Justiției și Alina Barbu, director privind identificarea modalității optime de înființare a Mecanismului Național de Prevenire – MNP. La întâlnire au participat: prof.univ.dr. Anastasiu Crișu, Avocatul Poporului, Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului, Magda Ștefănescu, Emma Turtoi și Eugen Dinu, consilieri.

* *

- În data de 30 septembrie 2013, a avut loc la Hotel Novotel, *conferința finală a Proiectului Prevenirea încălcării drepturilor omului în locurile de deținere din România*, organizată de Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România - Comitetul Helsinki. Scopul proiectului este de a identifica cea mai bună soluție pentru înființarea și funcționarea mecanismului național pentru prevenirea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante, în conformitate cu obligația asumată de statul român prin ratificarea Protocolului opțional la Convenția pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (OPCAT). Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Ștefănescu, Emma Turtoi și Eugen Dinu, consilieri.

Andreea Băicoianu, consilier

Colectivul redacțional

Andreea Băicoianu, consilier responsabil de număr

Ecaterina Mirea, consilier

Carla Cozma, consilier

Ileana Frimu, consilier

Elena Glodariu, expert